

integram hanc Orationem cum Latine scripti habita fuerat sup in
manicam sermonem translata in seruit D. Caspar Gottlieb Lindner
sui uerthubhändels von Kurfürst von Martin Brühl Luben Joh und Dignitten
Laudatio Del. Hirberis 1740. 8. 14

Honori & Memorïæ

V. CL.

MARTINI OPITII

paulò post obitum ejus

A. M D C. XXXIX.

in Actu apud Uratislavienses

publico

solennter dicta

à

CHRISTOPHORO COLERO,

Præter continuam Opitianæ vitæ narrationem com-
plectens multorum quoque Principum atque cele-
briùm Virorum, cum quibus Opitio consuetudo &
amicitia fuit, memorabiles notitias.

Publici juris fecit

Melchior Weise Greiffenbergensis-Siles.

L I P S I Æ,

Sumptibus PHILIPPI FUHRMANNI

imprimebat JOHANNES WITTIGAU

A. M D C. LXV. *V.*

VIRIS
*Magnificis, Nobilissimis, Strenuis, Am-
plissimis, Dominis*

DN. CHRISTIANO HOFMANNO ab
HOFMANSWALDAU, Sacrae Caesareae Majestatis Con-
siliario, Reip. Vratislaviensis Senatori Consulari, Scho-
larum Praesidi, & Rei bellicae Commissario ubique
splendidissimo:

DN. JOHANNI BURGHARDO à Löwen-
burg/ in Grünau:

E. XIV 318 me not.

DN. HENRICO MARCO à Pein & Wech-
mar / in Groß, Sirdanig & Wessig:

DN. FERDINANDO à Modrach/ in Rathen/
Hermansdorff und Tschirna.

DN. ADAMO CASPARO ab Arzat & Groß-
Schottkau / in Born / Zweibrod / Blanckenau / &
Schükendorff.

Ejusdem Reip. Senatoribus Gravisimis, Viris de
Patriâ præclarissimè merentibus,

Dominis & Patronis Opt. Max.

Memoriam Opitianam eâ, quâ debet, cum
observantiâ offert

*Nobilissimorum ipsorum Nominum Cul-
tor devotissimus*

Melchior Weise.

*Programma Invitatorium ad Actum Schola-
lasticum de antiqua & nova Germa-
norum Poesi.*

Lectori Germanicæ Linguæ Studioſo

S. D. P.

Cornelius Tacitus, *hominum, morum
ac temporum prudentissimus, ex veri tripode qua-
se Delphicus quidam Apollo ita respondet: ^{a 3. Annal.} Rebus
cunctis inest quidam velut orbis, ut, quem ^{c. 5.}
admodum temporum vices, ita morum (addo & studio-
rum) vertantur; nec omnia apud priores meliora, sed no-
stra quoque ætas multa laudis & artium imitanda posteris
tulit. Ut enim nemini hominum, ita & nulli atatum veritas
soli occupata, nec via ex novo aliquo invento quarendi famam ex
omni arte ab antiquis quidem anticipata, præclusa est, multumq;
materia nobis & posteris nostris relictum est, quâ cum antiquis cer-
tare arenâ, & vincere palma in medio posita sit. Dicendum qui-
dem, scribendum, sentiendum cum sapiente & doctâ antiquitate,
sed tamen, ne in sensa & verba sapientis illius Magistra serviliter
juremus, providè caveamus. Ab Oraculo itaq; hoc effatum Ro-
mani sapientis manasse existimemus:*

^b Non negaverim, fuisse veteres alti spiritûs viros, & ut <sup>b Senec. E-
pist. 90.</sup> ita dicam, à Diis recentes: neque enim dubium est, quin
meliora mundus nondum effœtus ediderit; ingenia tamen
omnibus consummata fuisse pernego. *Quis enim medio-*

A

cri-

c Icon. c. 2.

riter etiam hujus placiti intelligens pertinaci ausu Johanni
Barclajo florentissimo hujus seculi, ac in comparationem antiquo-
rum exorto Scriptori obstrepere ausit, in hanc sententiam potissi-
mum differenti: c Omnia secula certum suum ac peculiarem
genium habere, qui mortalium animos in certa quædam
inventa & studia inflectere solet; modo in barbariem
homines nasci, post faciliorem animis mansuere, & post
secula aliquot ad stipatum primam caligine ingenium redi-
re; orbemque sapius cultis hominum moribus enituisse,
subdentemque deinde industriam velut quadam nube
subductam esse. Hi variantes & mutabiles seculorum genii
Græca & Romana Rerum publicarum per vicissitudines tempo-
rum, incrementa, decrementa & recrementa sua tam morum quam
studiorum, ex divina dispositione alterantium, diligenti hujus rei
inquisitori facile patebunt. Sed post Trajani tempora cum incli-
nante magis magisque imperio ingenia & studia simul deteri & de-
flescere ceperunt, donec tandem Oriens totus cum Græcia se de
illa scientiarum antiqua & matre ingeniorum fecundissima, in
servitutem Turcicam cum jactura irreparabilis illius thesauri
excideret. A quo tamen servitutis jugo in solatium tantæ jactu-
ra, & salutem Christiani Orbis, extorres quidam ingeniorum a-
ternitati educandorum nati Magistri, ut tertius aliquis Cato re-
stauranda Romana Reipub., ita hi litteris in Italiam transfe-
rendis cælo quasi lapsi sunt; ex quorum Scholâ, tanquam ex e-
quo Trojano, tot magni viri & Preceptores generis humani, tan-
quam Colonia bonis mentibus excolendis recepta, in sinum Medi-
ceorum Principum, & præcipue Leonis X. Pontificis Maximi ex
eâ familia bono renascentium litterarum in id honorum fastigium
erecti ceciderunt: sub quo Principe in Italiâ Græca & Romana
studia plausculis seculis tantum non emortua, spiritum & sangui-
nem excitatis undiq; ingenis receperunt, Cujus cultura & poli-
tura

euvæ gloria non intra solius Italia terminos se continuit, verum etiam trans Alpes in Galliam, inuitante Francisco Rege I. huius nomenclationis singulari tum temporis Evergetâ, transvolavit. Germanos verò priscos Tacitus, Romanus quidem homo, sed morum nostratum priscorum diligentissimus observator, & æquissimus censor, litterarum secreta ignorasse, & nulla eorū suo ipsius litterarum monumenta fuisse, affirmat: ^d Sed tamen idem etiam

Scriptor noster, primigenios nostros Majores eo laudis elogio honestat, ^e nullos mortalium armis aut fide ante Germanos esse: ^f carminibus antiquis (quod unum eis memoriæ & annalium genus fuisse perhibet) heroum suorum gesta celebrasse, ac in prælium ituros illo cantu sibi animos, futurâq; pugna fortunam auguratos fuisse. Quicquid sit, tamen ex genuina hostici præconis confessione priscos nostros Germanos, utut magis Ennii vocabulis armipotentibus quam sapientipotentibus, tamen tinctos, si non imbutos, atq; bonarum artium ac nominatim Poeseos non fuisse planè rudes ac ignaros; sed potius more bellicosæ Populi & ex nimia sapientiâ modum tenuisse. Eo enim tempore, quo Romani priscos gentis nostræ Patres armis tentarunt, Poesen in usu fuisse, idem Cornelius noster, suis negligentiam exprobens, prodit; ubi de Arminio liberatore à Romanis Germania, infidiis nostrorum, nunquam armis victo, ita scribit: ^b Canitur adhuc barbaras apud gentes;

Græcorum Annalibus ignotus, qui sua tantum mirantur: Romanis haud perinde celebris, dum vetera extollimus, recentium incuriosi. Porrò hanc studii gloriam ante hos obtinergentos ac plures annos, ante & post tempora etiam Caroli Magni, viguisse, constat ex Melchioris Haiminsfeldii Goldasti antiquitatum tam exoticarum quam Germanicarum experientissimi Paræneticis: Wilerami in Canticum, Canticorum Paraphrasi, quam Paulo Merulæ Cosmographo illi celeberrimo debemus; atque ex incerti cujusdam Teutonici Poetæ Rhythmo Germanico

d De mor-
 tib. Germ.
 c. 19.
 e 13. Annal.
 c. 54.
 f De mor.
 Germ, c. 2.

g Agric.
 c. 4.

h Annal. 2.
 c. 88.

de S. Annone Coloniensi Archiepiscopo ante hos quingentos aut circiter annos scripto: quem MARTINUS OPITIUS singularis vernacula lingua illustrator ac Poetica vindex primus ac princeps, paullo ante fatalem morbum, tanquam cygnæam cantionem, Animadversionibus illustratum, ineditum antea, Germaniæ suæ in arctissimum studii pignus ac ultimum Vale commendavit. Plura hac de materia verba facerem, nisi nunquam satis laudati viri, Goldastus, Merula, Taubmannus, Opitius & alii eam mihi gloriam praecepissent. Sed quod Germaniæ sequioribus tot ætatibus veterem illum Musæ suæ genium non continuaverit, ac in meras nugas & deliramenta degeneraverit, causa est, tum fatalis illa, ut aliarum rerum, ita & polituræ ac barbariæ circumvolutio ac periodus; tum quod dux et auctor defuerit, qui animosè illud Augiæ stabulum, clavâ, ut sic dicam, masculi ingenii & spiritus Herculeâ purgaret. Multi quidem votis & suspiriis ac querelis stuporem illum obtusum & supinam inertiam detestati sunt; alii etiâ erubuerunt & indignati sunt: nemo tamè seriò ac bona fide de vindictis tanti amissi ornamenti cogitavit. Sed gloria hæc quanta quanta est Opitio ad illustrandas litteras ac Linguam nostram cœlitus quasi misso, unicè reservata est. Quamobrè cum Græci Encyclopadiam & orbem scientiarum & artium suò; Romani illorum æmuli suò; ac hodiè Itali, Galli, Hispani, Angli & alii suò quisq; idiomate prodiderint; cur nos etiâ sermone patrio animi sensa exprimere pudeat & pigeat? Majestatem (ut alia præteream) ut Reipub., ita etiâ Germanicæ linguæ, si quis alius Cæsarium Germanicorum summam conciliavit Rudolphus I. Habsburgicus, ille Augustalis & Archiducalis Domûs Austriacæ (quam ut DEUS sator & stator Imperiorum nobis ac seræ posteritati florentem conservet, fideles subditi communia vota merito concipimus) progenitor. Is enim Imperator prægloriosissima memoria in Comitibus Anno Christiano clj cclxii. Norim-

Norimbergæ habitis cum unanimi omnium Imperii Ordinum consensu, edicto publicè sanxit, ut deinceps in cùriis, tribunali-
 bus, contractibus non alia quam Germanica lingua ad-
 mitteretur. Quod non tam ideo factum, ne qua fraus fieret con-
 trahentibus. Latina Lingua omnino expertibus, quam potius ea
 ratio sapientissimum illum Augustum incitavit, quod hoc ipsum
 ad publicum Germania decus pertinere existimaret, ne peregri-
 num idioma Patrio præferri pateremur. Quod observatum ex
 Christophori Lehmanniⁱ Spirensi Chronico, cum sequenti
 ex Christophori Forstneri insignis nostra atate Politici &
 nunc Cancellarii Würtembergici^k Notis in Tacitum Politicis
 excerpto, vir multijugæ ac summæ eruditionis & eminentis di-
 gnationis, NICOLAUS HENELIUS J. C.

il. 2. c. 45.
 l. 4. l. 2. &
 l. 5. c. 107.
 k. p. 160.

ingens præsidium ac dulce decus meum,
 monitor opportunus mihi suggestit. Is enim in schedis suis Miscel-
 laneis, quas Orium Anni xxxiii. Vratislaviense inscribit, me-
 ditis adhuc sed publica luce dignissimis, ex Forstnero hæc allegat:
 Apud Bohemos & Moravos legem esse, ne cui illustri vel
 Equestri ordine nato cujusquam hereditatem cernere, præ-
 diave possidere liceat, nisi linguæ Sclavonicæ perito. Hæc
 Nestor ille Vratislaviensis.

Hoc laudabile institutum utinam hodiè apud nos religiosus,
 quam fieri solet, observaretur, nec vile crederemus, quicquid domi
 nascitur, pudendo nobis exemplo: cùm lingua Germanica maje-
 state, ubertate, splendore rerum, & verborum, ac totis viribus, ner-
 vis ac toris orationis sibi constans nulli exterarum secunda esse pos-
 sit. Quemadmodum verò Germanica Poesis, ac universa pro-
 pe lingua ex fatali superiorum seculorum inertia instar
 anis pannis annisq; obsita inornata jacuit, ita nostra atate in-
 star Menadis insanæ, aut Baccha bacchantis, aut meretricis pro-
 stituta, tot exoticis verborum & formularum inquinamentis,

*versicolor, et ridiculis quasi monstris picta incedit; iudicio Matthiæ
 Berneggeri sapientissimi olim Thaletis mei. Qui summus vir quan-
 ta cum indignatione stultam novorum hominum histrioniam de-
 testetur, & quanti Opitii, severi in hanc morum ac lingua corru-
 ptelam Aristarchi virgulam censoriam extulerit, malo lectorem
 ex ipsius Doctoris mei conceptis verbis, quam meis cognoscere. Nos
 Germani (inquit) Germanicam linguam, quæ aliis quibus-
 que selectissimorum verborum splendore, pulcherrimis
 & admirandis periodorum ductibus, & universa orationis
 elegantia non cedit, ipsimet numeramus in postremis simis:
 nec excolimus non modo: sed & exoticorum verborum,
 ut putamus, emblematis, ut res est, inquinamentis mirificè
 foedamus. Dicas in sentinam durare hanc linguam, ad quam
 reliquarum sordes torrente promiscuo deferantur. Jam à
 Latinis, jam à Gallis, Hispanis etiam ac Italis mutuamur,
 quod domi longè nascitur elegantius. Horum hominum
 sinisteritatem, in Aristarcho suo multo sale perfricuit MAR-
 TINUS OPITIUS: quem Germaniæ VIRGILIUM posteritas
 dicet. Quanquam nec nostra sic incuriosa sitorum ætas
 est, ut non animadvertat exoriens hoc novum sidus. Hæc
 ille verè vaticinatus est; quo Catone contenti eritis, cuius iudicio
 si quicquam adstruxero, nugas egero. Hoc dico, quod Opitio
 divinitus dato dūce & Coryphæo, hætenus nostris temporibus
 decantandis decora ingenia, per vestigia Opitiæ gloriæ grassan-
 tia & in publico fama theatro sese ostendentia, non defuerint.
 Cum igitur ista fax honestarum mentium emulationis ardor no-
 stram quoq; juventutem non mediocriter accenderet, serius eram
 hortator & manu ductor nonnullis non contemnendæ expectatio-
 nis alumnis, ut de Germanica Poesi Veteri & Nova pro medio-
 eritate ingenii sui, prosâ, versâ, Gracâ, Latinâ, Germanicâ*

oratione aliquid differere conarentur, atq; cunctatione saluatiom
Es summam OPITII recordarentur, Sanè melius

Nemo OPITIUM referre quirit ac OPITIUS.

Sed cum Adolescentes illi ex imprudenti quadam pietate in mare
illud Opitianarum laudum se immerissent, veritus ego, ne virtutem
ac gloriam divini hominis culpa vernilis ingenii magis detererent,
quam amplificarent, onus illud, tam teneris adhuc cervicibus ægrè fe-
rendum, meis humeris imposui; atq; Manibus mei Quis, ac dum vive-
ret, amicissimi, ex communi Patriæ jure ac commercio similium studi-
orum, citra ambitionem, sola pietatis professione Laudationem qua-
lemcunq; & à bonis & æquis arbitris facile excusandam consecravi.
Non verò tutius & securius in portu Judicii publici, quam vestra, Ma-
gnifici, Nobilissimi, Amplissimi, Reverendi, Excellentissimi, Doctissimi,
Clarissimi Viri, Mæcenates, fautores, amici, indulgentiâ, faventiâ &
lubentiâ sublevatus acquiescam: quos submissè, obnixè & humani-
ter invito, ut pro amore & studio in Germaniæ libertatem, fidem, lin-
guam & decus atque ejusdem Vindices acerrimos huic rerum scenæ
interesse, atque Dissertationes nostras æquis auribus & animis accipere
dignemini. Vos enim hoc factò Liviani illius senis exemplum secuti,
qui ipsimet vos olim alumnos & adolescentes gloriæ seniorum suc-
creviffe probe meministis, pro summa æquitate vestra surculos illos
ad vestram virtutem & famam consurgentes lati aspicietis: imo
Doctores pariter & Auditores hujus Gymnassii, ubi hæc mediocria &
parva ingenii pericula si non laudari, tamen non improbari, senseri-
mus, ad majora enitendi calcar & stimulum inveniemus. Valere Mæ-

cenates, Fautores, Amici, & me qualemcunq; Choragum cum

choro isto bonarum mentium silentio & faventiâ fovete

& attolite. P. P. IV. ID. IXBRES Propriidè MAR-

TINALIUM Anni Christiani elo Iac xxxix.

In

In Panegyricum Oritianum
Clariss.

DN. CHRISTOPHORI COLERI.

599Φ. α.

Αἴγρον ὕδαρ, τὸ βαθύζωνει κόραη περ
Μναμοσύνας ᾧδ' ἀπλαξίπποις πύλαις
Κάδμοι' ἀντειλαν, λιπαρὰς τὸ μὲν ἔδαρ
Ἐλλάδ' ὅ, ἐπτάφυλον θήβαν, πίσει.

Δαμάτερ' ἕνεκα μὰν
Εὐρυχαίταν χαλκιοηρότιο πάρεδρον τέκεν ἢ
Ἡρακλείοισιν γοναῖς.

ἀντιστ. α.

Ἀμφιτρεύων ὅτ' Ἀλκιμάναν μετῆλθεν
Ζεὺς μεσονύκτι' ἢ Σπαρτῶ ἀκα-
μαντολογχᾶν. Ἀλλὰ τί μαψιλάνας τρεῖς
Τετράκι ψεύδεα θήσω; Τένει', ἀν
Τιμάς Ἐλικωνιάδων
ἄξω ἄλλη, μή ποτέ μοι νεμεσάσαι ἱερὸν,
Πίνδαρ' ὅ, Μοίτας σόμα.

Ἐπὼδ. α.

Πάτρα τέως Φθόγγως ξενικῶς κομιδῇ
Ἡγάσατο
Ἡδὲ σάρωμά γ' ἐπέισακτον
Μεγαλοδενεῖ χερσῶ σφέω,
Χειμερίας Βορέας
Πηγάδας παμπορφυρέοις

Ἀκτίσ.

Ἀντίσ' ἰών, ἀλλοτρία βλαυτί, ὄλη.
 ὀθηρῶ παρέρρι-
 ν' ὀίμω. Σαφές τεκμαίρεται
 Δέ χεῖμα γ' ἐπίδοα. Λαβὼν γαίε
 Πατρικὰν Φόρμιγγ' αἰοιδῶν

σεφ. β.

Ἀμετέρων πρυτανεύς Ουπίτιός τε
 Καὶ νεοσιγάλου διαχῆς γλυκὺς
 Μέλεθ κρητήρ ὁ Κόληθ, ἀγνωσον
 Εἰς ἔτι πλῆστον ἔπταξεν πᾶς ἔπων.
 Ω Τυνδαρίδα, δίδυμοι
 Φωσέρες, πόλλ' ἔξοχα χαίρετ' ὀπάσοντες αἰδῆς
 Ἀγγαρθν πυρσὸν μέτρα.

ἀντισεφ. β.

Παρθενίας ἄτε Ρωμαίω λύρα τε
 Τηία ἔυλυρθ, Ἐλλησιν δέ τοι
 Χιθ Ἀσκραῖθ κε αἰοιδὸς ἔφυθ α-
 κτός ὄχως σφετέρῃ Γερμανία
 Φόρμιγγε πολυώνυμθ. Ὀυ
 Γὰρ χαμαὶ σιγαῖ τετελεσμένον ἔσλόν, καθάπερ
 ῥῆσις ἐστὶ κρύπτεται.

ἑπφ. β.

Τίς ΓΡΩΤΙΟΝ, τίς δ' Εἰνσιάδαν ἀγνωεῖ
 Ἔρνη Διός;
 Τίς δέ ζυγέντα πότμω ΓΡΟΥΤΗ-
 ΡΟΝ ἐπίκλυτον; ἢ ΒΟΥΧΝΗΡΑ κερκ
 θέντ' ἀρετᾶ ἐπίδοξον;

Τὸς κριτὰς πλάιτερ σφετέρη.

Ἐγὼ γὰρ ἀμφ' ἔγκτα ἐπιγνώμων, σοφὸς
ἀμφ' ἐννόοιο.

Ὡς ἀμφέρει σαφὲς δένδρον
Ἀλλασομένα δρετὰ, ὡς
Ἐν σχερῶ καρπὸς ἄερα

Οὔ ποτ' ἔδωκεν ἄνθρωπος ἄνδρα
τῷ ἑτέρῳ περὶ δόξαι πάσαις φέρεται
Δένδρα. Σιγαῶ δὲ χρονώτατον ὄργασ
Φῶς ἑτέρας, διάπειρ' ἐκμαρτυρεῖ.
Ἀλλ' ὡ μοι ἐγὼ, τί δέ τις
τῷ βροτῶν, ἔστι δέ τί, εἰ ὀλίγα γὰρ πλεονέχει
Οἴχεται ζωᾶς ὄναρ.

Ἀλικίαν ῥ' ἀνέπνευσεν τῶς ἀέλπιδος
Ἀμέτερον Περικλῆος εὐανδρέα
Αὐτὰρ ὡσπερ μέλισσῳ ἀμφιπέσσιες,
Ὡ βαθυφρονὸν ἀνὴρ, σύμπειρον μὲν
Οὕτω καὶ ἀποιοχόμῳ
Ἀξίως ἔρω νόμισας Λόγιον συμπολίταν
Ἐργμάτων κλειτῶν Χάρι.

Μὴ κρείως κώμως δ' ἔτι δὴ βιάσης
Τερπνῶς, ἀτὰρ
Πάρμον' ἀγάλματι κύνδετας
Καναχηδά κεμίτρας ποιήσας

Εἰδός. Ἐπεσι σαθρὸν γὰρ
 τῷ ἀφάντων κῦδῳ. Ἐὼν
 δ' ἴδρις ἀφάντῳ τᾶ σοφία, πάντοτε
 Χλωραῖς ἐέρσαις
 Ὡς δένδροις αἰῶν' εὐθαλές
 Ὑγρὸν ποτὶ ἀϊθέρα, κλεινοῖς
 αὐξεται ἀνδρῶν ἀερθεῖς.

Ἄνδρι Ποιητῇ καὶ Πολιτικῷ
 Ἐξαιρέτῳ

ΧΡΙΣΤΟΦΩΡΩ ΤΩ ΚΟΛΗΡΩ
 ἔγραψεν

JOHANNES GEBHARDUS,
 p. Gymnashii Elisabethani Con-Rector,
 Professor & vicini Templi Biblio-
 thecarius.

Laudatio

*Honori & Memoria*MARTINI OPITI
dicta.

LEgimus alumnos Epicuri Magistri sui, qui summum hominis bonum in fluxâ ac periturâ corporis voluptate collocarunt, illam verò veram beatitudinem in virtute positam ne primis labris degustarunt, vicesimum cujusque mensis diem suo deliciarum Præceptori, quod eo ipso in lucem editus crederetur, singulari ex religione aut potius superstitione celebrasse, ejusque imaginem in annulis, poculis, ac aliis utensilibus expressam, tanquam incitamentum quoddam animi gessisse, adeoque tanto nomini diebus festis cum summâ veneratione assurrexisse. Christiana Antiquitas, ut aliis de Ecclesia benè meritis sacros dies, ita crastinum MARTINO festum esse voluit, Episcopo Turonensium in Gallia, à modestia, pietate & sanctimonia commendabili, ut qui invitus ad insulæ honores evectus, gregi suo devotionis, pro genio illius seculi, regulâ, & exempli sui perpetuâ censurâ benè laudabiliterque præfuisset. Fabulas enim hominum otiosorum de piissimo hoc Præsule traditas, cujus nimirum honori anseres proditionis pœnas luentes, victima quotannis, more antiquitus recepto, fierent, non moror. Rectius Orthodoxa Ecclesia hoc die memoriam Divi *Martini Lutheri*, qui tanquam Christianus aliquis Hercules Augiæ illud Stabulum in cætu Christiano non sine divini miraculi argumento purgavit, & tanquam

com-

communis Germaniæ Præceptor viam monstravit, quã
 præviã DEI gratia fideque meritum Christi apprehenden-
 te rectã ad Thronum Misericordiæ, sine ambagibus per
 tesqua meritorum nostrorum, iretur. Nos verò in hoc
 ipso gravissimorum Virorum confesso, posthabitis illis,
 quos dixi, hæc Martinalia non anferina, sed olorina, Me-
 moriæ ac Honori MARTINI OPITII Poetæ ac Poly-
 historis, cum paucis comparandi celebramus: qui in hoc
 tractu Arctoo veluti quidam Musarum Hercules clavã, ut
 ita dicam, ingenii sui, eruditionis atque industriæ, barba-
 riam literarum & elegantioris doctrinæ, juratum olim ho-
 stem, per istam bellorum civilium diuturnitatem postli-
 minio quasi redeuntem, acriter & fortiter stitit ac represit.
 Is quemadmodum fictus ille Hercules exantlatis tot labo-
 ribus, & proditis tot victuris ingenii factibus, nuper Ge-
 dani in celeberrimo illo septentrionis Emporio, ex hoc
 mundi exilio, cum ingenti Orbis litterati luctu in cœlestem
 patriam, non à jove fictitio illo gentilium Deastro, sed à
 Christo Servatore generis humani, cui etiam in ultimo vi-
 tæ articulo verè pœnitens cum lacrumis animam suam
 commendavit, assumtus est: docens exemplo suo omnia
 nata mori, & quo illustriora ingenia, eò esse breviora, ne-
 que quicquam nobis relinqui præter dolorem ac desiderium.
 Me certè duo angunt, ut quid facto opus sit, quid
 minus, mecum heream: hinc dolor, quod tanto fidere Patri-
 am, Seculũ tanto ornamento, tanto Patrono me, moderato-
 re meorum studiorum ac Amico desideratissimo, orbatum
 esse sentiam; illinc votum, ut dignum tanto Viro præco-
 nium contingeret, cui nunc supremum Christianæ pietatis
 & popularis humanitatis officium meritisimo suo præstan-
 dum esset. Sed tale votum quod vix summi hujus Seculi

Oratores, defuncti amici, in Gallia *Grotius*, in Batavia *Heinsius*, in Alfatia *Berneggerus*, in Saxonia *Buchnerus*, in Silesia *Henelius* pröingenii & doctrinæ suæ ubertate exsolverent, meam mediocritatem vel potius tenuitatem longè excedit. Sed velut duo me urunt & suspensum tenent, ita duo pariter in hoc animi angore solantur & reficiunt: Unum est illud, quod licet verba & sensa magnitudinem argumenti non exæquent, in rebus tamen arduis conatus, etiam impar voluntati, aliquod laudis momentum habeat, quodque officiosa pietas excusationem mereatur; alterum vestra æquitas & faventia, tum in defunctum, tum in me omnium minimum, quæ me à tanto onere admirationis & stuporis tantum non occumbentem sustentabit. Metellus, qui à subacta Macedonia cognomentum insigne retulit, cum Ei mors æmuli sui ob virtutis æqualitatem Scipionis Æmiliani nunciaretur, depositâ omni simultate, quam mutuam vivi alebant, Filios suos, quos in summa jam dignatione & auctoritate florentes vidit, memorabili voce ita allocutus est: Ite filii, celebrate exequias, nunquam majoris Civis funus videbitis. Idem nunc liceat mihi sine arrogantia aut adulationis specie palam affirmare: Viri Silesii, Cives Boleslavienses, vix à Luce Literarum hic loci exorta, vel ætas majorum vel præsens vidit, vel postera facile videbit, præsertim hac Ingeniorum & Studiorum inclinatione, Virum & Civem in suo genere excellentiorem, poeticâ facultate, masculo spiritu, majestate rerum ac verborum, antiquitatis, gentilis & Christianæ, exoticæ & nostratis, historiarum omnium temporum: populorum & locorum, harmonico virtutis & fortunæ concentu majorem. * Si gentis dignitas, natale solum & patria divinis animabus honoris aliquid ac venerationis conciliare potest, quæ

* Patria.

qua Provincia domi & foris extra Germaniam ferè cele-
 brior Silesia, ex qua noster oriundus? Quotacunque enim
 provinciarum nostræ, cœli indulgentia, soli clementiâ, si-
 tûs opportunitate, ubertate frugum & metallorû, urbium,
 arcium & vicorum multitudine, magnitudine & mûnitione,
 ingeniis, moribus, studiis formâque Reip. comparanda
 est? Olim quidem Majores nostri Martis magis quam
 Phœbi exercitiis dediti, & Enniano verbo, magis bel-
 lipotentes quam sapientipotentes fuère: sed ab or-
 thodoxia fidei Lux quoque litteris & humanitati in alta
 illorum temporum pace affulsit. Ex quo olim Philippus
 Melanchton æquissimus nostratiû hominum Censor, apud
Henricum Ducem Silesiæ Ligium palûm testatus est: Nul-
 lam gentem plures eruditos Viros in tota Germania habere
 quam Silesios; & paulò pòst: in nulla parte Germaniæ plu-
 res ex populo discere & intelligere doctrinas; nec plures
 ad Poësin & eloquentiam idoneos esse; produxisse eam
 provinciam *Vrsinos, Logos, Rosinos, Langos*, quorum carmina
 doctissimi Viri in Italiâ laudassent. Simili pacto nuperis
 annis alius foris Silesios suum ingenium esse dixit; alius no-
 strum cœlum beatissimum ingeniorum patrem apud me
 appellavit; alius cûm juvenem quendam Silesium cujus-
 dam Principis juventuti præficiendum maximè suaderet,
 præferendum esse illum cæteris, vel propter gentem, ex quâ
 oriundus esset, cujus rei ipse oculatus testis existere possum.
 Patriam laudare Rhetores fusè præcipiunt, sed iis, quibus
 jejuna ad differendum materia, aut otii abundantia istud
 permittit aut persuadet. Laudum tamen tuarum campum
 alii & peregrini tutius pellustrent, quibus longè minus citra
 obtreccationem est; quam ut ego faciam, ô dulcissima mea
 mater Boleslavia. Jactent se alix urbes templorû & Curiarû

magnificentia, ædificiorum multitudine, mercatrarum abun-
 dantiã, civiũ hac vel illa civili beatitudine: ego te sitũs com-
 moditate & amœnitate ad nemora & plana camporũ por-
 rectam, æris salubritate, terrę fecunditate, paucis Silesię op-
 pidis; Claritate verò ingeniorũ nulli Silesię, paucis Germa-
 niã civitatibus secundam (quod præfiscini tamen dixerim)
 esse gratulatione & voto prosequor; quod præcipuè foris
 & domi æterno illo elogio & summã titulorum prædicari
 jam tot annis merueris magnorum Virorum genitrix, edu-
 catrix, altrix. Tu ex ignobili profapiã oriundum in virtu-
 tem altiore, & ex hac in fortunam eminentiorem extulisti
 excelsissimã ac principalis dignationis *Martinum Gerstman-*
num, initiò Augustalibus Divi Maximiliani Filiis in Studiis
 præfectum, postea in testimonium gratæ memoriæ *Rudolfi*
II. seriã commendatione ab Hierarchia electum Episco-
 pum Vratislaviensem; ac ut tempora illa permittebant, eti-
 am ante Pontificis hanc electionem approbantis auctori-
 tatem, (quod argumentum est præcognitæ in Viro Virtutis
 & clementiæ Cæsareæ atque benevolentiæ Procerum in
 Præsulem propensissimæ) supremæ Provinciæ hujus præ-
 fecturæ suffectum. Fuit ille quidem suæ religionis reti-
 nentissimus, sed tamen in diversa sentientes non iniquus;
 quippe Silesiam, utut unum Reip. corpus, non ita pari con-
 scientiæ jure retineri posse judicabat. Egregium hujus equi-
 tatis ac moderationis in illo Præsule exemplum videre est,
 quod *Jochimum Bergium* Trium Imp. postea Consiliariũ,
 virum doctrinã & exquisita experientia inter sui ordinis
 homines incomparabilem, Patavii in ædes suas amplissimo
 Fuggerorum illustriũ stipendio conductas, receperit. Quem
 cum assidue quidam hortatus fuisset, ut Romanam Religi-
 onem amplectens in patria Canonicatum, ut vocant, hone-
 sto

sto studio ambiret, qui gradus sibi foret ad fastigium sedis
 Episcopalis; se ipsi certè pro amicitia consilio, ope, com-
 mendatione & suffragio non defuturum spondens; con-
 scientiâ verò renitente monitis illius Consultoris parere al-
 ter non posset; *Gerstmannus* Præsul, quem *Bergius* generis
 nobilitate, & fortassis etiâ aliis virtutibus excellentior, sine
 dubio (ut ille ipse confessus fuit) in ambitu honorum præ-
 vertere potuisset, eo animo illum & benevolentiam post
 Principatum assumptum, quâ privatus, persecutus est. Nec
 sine piaculo prætereandus *Gerstmanno* tempore superior,
 sed dignitate inferior, functionibus interim Ecclesiasticis
 & Legationibus magnus *Henricus Senstlebius*, Decanus Ec-
 clesiæ Vratislaviensis, & Cancellarius Regis initio Ladislai
 & deinde Imp. *Frid. III. Aenæ Sylvio*, postea *Pio II. Pon-*
tifici Romano, (qui amicum etiam lubenti animo ad Epi-
 scopatum Olomucensem evexisset, si *Senstlebi* modestia pas-
 sa esset) ut patet ex plusculis ad ipsum Epistolis, conjunctissi-
 mus; qui à *Sylvio* præoccupatus erat, ut *Cæsari* auctor
 suaorque serius foret de recuperanda Constantinopoli, O-
 rientalis Imperii Dominâ, quam illo imperante Turcarum
 tyrannus occuparat. Taceo *Jacobum Senstlebi*, *Godinum*
de Boleslaviâ, *Nicolaum & Petrum de Boleslavia*, à patria
 potius quam gente, in meliore quam eruditore ætate ita
 dictos, quos in fastis Senatorum Vratislaviensium compe-
 rimus. Prætereo *Hanerwaldos*, *Bartholomæum*, *Carolo Riemio*
JC. ad aulam Turcici Imperatoris, Legato à Secretis da-
 tum, in itinere fato functum, *Paulum Fratris* in illo itinere
 comitem, qui perlustratis Græciæ provinciis redux, mo-
 dum ex ambitu retinuit, atque Aulicæ vitæ non quidem
 privatam & umbraticam, sed Consulatum in patria medio-
 crem dignitatem, præferre maluit. *Simonem* transeo, heic

Vratislaviæ cum laude Cameralem, & benè de Cæsare atque patria meritum. Prætereo *Schavverum*, fabri ferrarii filium, devotionis ac prudentiæ prærogativâ inter suos electum Abbatem Saganensem: *Sebastianum Gerstmannum*, J.C. & Antecessorem in Academia Viadrina, ac Sereniss. Electoris Brandenburgici Consiliarium: *Jeremiam Gesnerum*, præcipuum Medicum: *Martinum Hilvvigium*, Philosophiæ Professore Wittebergæ: & quem primo loco laudasse debebam, *Salomonem Gesnerum*, modo laudati Jeremiæ Fratrem, eximium illum Theologum, qui initio Vratislaviæ à Dudithio admirando Viro, Filio suo præfectus postea patriæ Scholæ Moderatorem, hinc in illustri Stetiniensium Pædagogio Professore sacrarum Literarum egit; unde ex invidia Aulicorum quorundam, quos de fide suspectos fervido spiritus ac veritatis gladio vehementius perstrinxerat, Stralesundum & exinde Wittebergam cessit, fatis ibi concedens non sine æterno posteritatis elogio, quod fuerit strenuus incorruptæ Augustanæ fidei assertor. Hæc & plura alia Boleslavia sibi, Silesiæ, Germaniæ, sidera produxit, & posteritati Exempla dedit; inter quæ sorte quidem nascendi & fato aut dignatione, nonnullis impar, sed ingenio ac bonis animi, famæ que celebritate O P I T I U S eheu noster

— *velut inter ignes*

Luna minores

* *Parentes.* omnes supereminere videtur. * *Parentes Defuncti nostri* inter bonos ac probos magis quam inter mobiles & claros confendi; quippe illud fortunæ casus, hoc virtutis proprium est. Patrem autem habuit *Sebastianum Opitium*, matrem *Martham Rothmannam*, Senatoris Boleslaviensis Filiam. Hanc infanti adhuc lactenti præfestina mors præ-

præripuit; vel hoc tamen beatam, quod tantum Cœli depositum, tantum æternitatis pignus, filium ex sua indole corporis forma ac statu quasi figuratum, ut senes, qui matronam norunt, rei fidem faciunt, terris dedit. Pater hoc amisso scipione & baculo, senectuti suæ ac exilio infelicitè superstes, vir antiquæ virtute & fide, prudentique simplicitate pollens, à filii fama & æstimatione multum favoris & benevolentia non tam apud doctos, quam apud ipsos lucratus est Principes & magnates, ut à prudentia tam naturali quam acquisita satis idoneum censerent priores Patriæ Rectores, quem in senatum eligerent. In quo officio licet laborioso & oneroso, ut ratio status exigebat, fidem suam diligentiamque, quantum & quamdiu licuit, ostendit; donec vicissitudini rerum prudentius cederet quam pertinaciter, & frustra, ut alii obniteretur. * Opitio puero, * Tempus pueritiæ. bella quidem, sed externa, Christiano nomine digniora, ac à plerisque Christianis Monarchis promota, à prudentissimis Viris suasa, contra juratum ac sanguinarium Christiani nominis hostem, Divi *Rudolfi II.* Imp. & totius Imperii auspiciis, ductu ac armis fortiter ac feliciter gesta, gliscebant: Sed in Germania tranquilla erat status publici securitas, ac mutua partium in conscientia negotio dissidentium confidentia & concordia; & in beato hoc pacis sinu studia doctrinarum, efflorescentibus undique per Germaniam ac ipsam Silesiam Academiis, Gymnasiis Scholisque, ut vocant, trivialibus spiritum ducebant, obviis magnis Evergetis, Mæcenatibus & Patronis. Sub hac felicitate publica Noster quidem natus est, sub eadem etiam, pueritiam adolescentiamque exegit: sed juvenus ejus, & quantum virilis ætatis attigit, inter turbas, tumultus, bella transit. * Illa itaque ætate Boleslaviensis Schola provida * Educatio.

Senatus cura, à longâ temporum memoriâ saluberrimis
 ejus auctoritate Legibus constituta, ac electis per id tem-
 pus illarum severis Exactoribus, quales nominatim *Helovi-*
gius & Gesnerus, cum cæteris, quorum mentionem paulò
 pòst faciam, firmata; minimè tamen rigidis ac crudelibus,
 qualem legimus in Chronicis patriæ manuscriptis Orbili-
 um plagosum vel potius tortorem aut carnificem bonorum
 ingeniorum, qui conscius sibi tantæ carnificinæ, & fortitu-
 dinem atque justitiam interpretans, superbo & horribili ti-
 tulo REGEM se MARTYRUM turpissimè gloriatus est.
 Hac occasione bonus ille Parens, sollicitus de recta filii
 Educatione & institutione, utendum ratus, in pietatis mo-
 rumque domestica curâ præculturum, patriæ Scholæ plenius
 erudiendum commisit, arbitrans, non sufficere nasci, nisi
 accederet benè nasci; quod in seminario illo Reip. officina
 artium, palæstrâ recti, quam Scholam nuncupamus, effici
 solet. Patri verò de salute tenerrimi sollicito animum e-
 rigebat, quod ex longinquo Virum tantum, quantū post-
 ea tot annos vidit (& quem utinam diu oculis & animis u-
 surpandum ipsi & nobis DEUS concessisset) certa quædam
 signa prævia futuræ magnitudinis pollicerentur. Quæ quasi
 cunabula & elementa virtutis, animique processu temporis
 ad summum gloriæ culmen perventuri, certo cum naturæ
 experimento in primis statim annis dant gustum. In pue-
 ro statim indoles Opiriana exsplenduit, ut qui celeriter ad
 omnia recta & erecta, ad quæ natus; & à patre destinatus
 erat, ferretur. Ingenium facile, promptum, & multa simul
 ac magna capax, tam quæ Scholæ, quam vitæ necessaria, à
 puerili ætate discenda sunt; cujus facilitatis & promptitu-
 dinis indicium fuit memoria, omnia percipiens & fideliter
 custodiens. Tantus erat in püero antequam literas nosset,
 ardor

ardor discendi, ut viso libro tam oblectaretur, ac alii futuri Martis pulli ad equi adspectum, tubarum & tympani clangorem; & hoc argumento erat, illum fore olim vivam aliquam Bibliothecam, & omnem animi oblectationem positurum in colligendis, volvendisque libris. Quem admodum vero Themistoclis disterio ex ferocissimis pullis generosissimi evadunt equi: ita Noster venturus in virtutis adoptionem, in lubrico pueritiæ & adolescentiæ, ut ita dicam, freto, exemplo magnorum ingeniorum, titubavit, ac semel, ne semper insaniret, insanivit: sed quem in errorum turbine bona mens, succrescens ætas, parentis ac præceptorum monita à ferocia retinerent. * Opportune tum ludo Boleslaviensium præfectus erat *Christophorus Opitius* Sebastiani illius frater germanus, Latinæ Græcæque Linguae callentissimus, ac disciplinæ, cujus usum in hac Schola supra laudavi, servantissimus, & in concilianda sibi benevolentia hominum singularis artifex; sed brevioris ævi, cum fata Virum, patriæ vix ostensum, in primo ætatis flore inter egregios in rectè educanda juventute conatus præriperent. Hinc non tanquam Patruus, sed verius alter parens, non corporis, sed mentis, non fraterno, sed plane paterno amore puerum amplexus, fovit, produxit, ac prima ei pietatis & doctrinæ rudimenta instillavit, donec decurso brevioris vitæ curriculo Lampadem Succ effori suo ac Civiparis laudis *Valentino Sanfelebio* traderet, ac quasi moriens illa bonarum mentium examina, formandos patriæ cives, proferenda Seculo ingenia & sidera in manum concederet: qui poena & præmiorum indissolubili vinculo juventutem in cursu recti retinuit, ut quæ Rex ille à suis subditis conjuncta requirebat, à suis discipulis & timeretur & diligeretur. Atque ut *Socrates* sibi satis honori duxit, unicum

* Præceptores in Ludæo patrio.

habuisse Platonem Auditorem, quem pluris videlicet fecit, quam innumeros alios; ita *Sanfielebius* hanc gloriam secum in sepulcrum abstulit, quod hoc miraculum & portentum Germaniæ primis artibus ac elementis præfixerit; qui etiam lætis oculis hoc recens exortum sidus vivus vidensque usurpavit, uti ipse gaudium suum de educto hoc magno discipulo minor præceptor candide inter amicos confessus est. Tantus inter utrumque mutus amor ac singularis affectus, ut Patris & Filii nomina charitates invicem reciprocarent. Utique plusquam paternum *Sanfielebii* meritum erga se Opitius gratissimus discipulorum, honori & memoriæ defuncti Præceptoris publicè hac appellandi formulâ testatus est:

Scribere quòd valui, Pater ô Charissime, vatem

Indigitat quòd me publica fama, tuum est.

Tu mihi vix puero Musarum sacra sequenti

Monstrasti fidâ culmina docta manu.

Nunc sileo, & lacrumis, quas solas fundere possum

Aspergo tumuli gramina mæsta tui.

Quemadmodum vero Præceptores & artifices excolendæ mentis, puerum peculiari curâ habuerunt, raram ejus indolem hortando acuerunt, pro virili suâ principia doctrinæ instillarunt, immò universa transfundere cupiverunt, suo in docendo abundè officio functi: ita quoque, generosus ille pueri animus se præbuit docilem, acrem, alacrem auscultando, ediscendo, retineudo, fideliter reddendo, interrogando, respondendo, legendo, scribendo, ac se totum ad doctrinam & exemplum præceptorum conformando. In primis puerum laus excitavit, gloria accendit, honor allexit. Itaque ab Antagonista (nam in schola Boleslavienfi crebræ commissiones de prærogativa loci & hono-

ris certantium in alimentum honestæ æmulationis institue-
 bantur) victus flevit, nec acquievit, donec victori suum
 locum extorqueret, aut in superiorem amisso eluctaretur.
 Alit enim æmulatio ingenia, & nunc invidia, nunc admira-
 tio imitationem accendit. * Noster ille in Schola commi-
 lites primarios & amicos progressu ætatis in privato lare &
 aulæ Ligiz luce perpetuos coluit & peculiari affectu pro-
 secutus est *Cass. Kirchnerum & Bernh. Guilielm. Nüslerum* ;
 quorum ille non magis sanguine (quippe amitini erant)
 quam æquâ virtute ipsi propinquus; hic ortu Fridlandus
 ad fines Bohemiz, qui meam tamen patriam priore longè
 potiore æstimans, à primo literarum cultu illic percepto
 jus civitatis honestè ambiens assecutus est: Opitio nostro
 ex genuina ingenii, morum, studiorum ac vitæ aulicæ &
 litteratæ similitudine omnium, quantum scio, ad extremum
 vitæ spiritum longè conjunctissimus permansit: cujus can-
 dorem & fidem cum cæteris animi ingeniique dotibus pas-
 sim Noster in suis monumentis posteritati testata fecit. * E-
 nimverò nactus indefesso studio aliquam legendi & scri-
 bendi facultatem in liberâ & numeris adstrictâ oratione,
 jactis probè fundamentis plus superstructurus, ex paren-
 tum & præceptorum consilio Vratislaviam, & urbis & ex-
 emplorum celebritate incensus, tanquam in ampliorem
 bonarum artium mercatum missus est, ac statim in *Magda-
 lenam* concessit; cui tum dexterrimus ille Palæmon aut
 Epicharmus *Johann Hekelshafius* præfectus erat, qui sta-
 tim cognitum adolescentis ingenium ad summa quæq; na-
 tum, & ad id domi præparatum amavit, fovit, amplexus,
 ac cæteris condiscipulis in exemplum digito quasi mon-
 stravit, idemque in lucem & conspectum summorum viro-
 rum produxit. Ejus verò potissimum commendatione ma-
 gni

* Condiscipuli
 ibidem.

* In Scholâ
 Vratislavi-
 ensi Præce-
 ptor & Pa-
 tron i.

gni nominis eâ ætate Medicis, Poëtis ac Philologis *Dan. Bucretio & Cass. Cunrado* innotuit. Quorum ille probatâ adolescentis magna spe & profectibus, dignum deprehendit, quem lectissimo suorum filiorum pari *Danieli & Theodoro* pædagogum præficeret: in cujus ædes, vel potius templum quoddam Oraculi, admissus, viro magno Patrono domestico aspecto, audito atque tacente etiam mirum quantum incendebatur, atque adolescens se ingenio, studiorum diligenti culturâ ac cupiditate gloriæ non tam commendabilem quam admirabilem brevi fecit. Quemadmodum enim periti Aquileges ei loco conjiciunt aquas subesse, ubi conspexerint vaporem mane attolli: ita ex prævio adolescentis ardore studiorum non immerito magnus ille magni hujus ingenii conjector spem maximam de luculentæ eruditionis & maximarum virtutum inexhaustâ scaturigine concepit. * In hac prolusione ætas interea adulta al-
 labitur, quâ in maturos annos cogitandum erat, cui studio se potissimum addiceret, & an vitæ, an Scholæ disceret. Usus itaque domestici hujus patroni & aliorum magnorum virorum, præcipuè *Henelii*, qui adolescentem ex musteo carmine ante amplexus est, consilio & judicio, atque expensis in utramq; partem consultorum rationibus, tandem Musas cum Gratiis, suavissimâ harmoniâ miscuit; cum studiis accurate Sapientiæ, nō trivialis & spinosæ illius sophisticæ aut insipientis Epicuræ, sed Socraticæ, masculæ, cumque justo Christianæ temperamento sociatæ, Eloquentiam non umbraticam & intricatam, sed gravem ac Politico homini convenientem, verbis splendidam, sensu validam atque auribus nostri seculi accommodatam conjunxit: planè ad mentem eorum, qui ut significarent, Mercurii ac Palladis studia conjungi oportere, effinxere olim *Hermathenam*.

* Institutum
 vita.

Jam

Jam cum magni sit res momenti, quibus aliquis Doctoribus ac ductoribus profecerit, & vel audita lectis, vel lecta auditis prætulit: Noster ille audita cum lectis conjunxit; doctores in Gymnasiis & academiis publicos, sapientiâ & Eloquentiâ celebres audivit, ac inprimis admonitus Cl. Belgarum scriptoris Scriverii symbolo, legendo & scribendo omnem antiquitatem Græcam & Latinam, Christianam & gentilem sibi familiarem fecit, eruditionem excellentem sibi comparavit, comparatam cum publico communicavit. A Poësi, ad quam sorte nascendi, cælesti mente ac Spiritu animoso & alto raperetur, præmetium famæ exorsus, fructum studiorum suorum ad patriam primam, ad Vratislaviam alteram magistram, detulit: donec tandem matura ac viro digna opera Augustissimo Cæsari, Sereniss. Regibus, Illustriss. Principibus ac Magnatibus Imperii & Silesiæ cum magnâ Cæsareæ, Regiæ ac Principalis Clementiæ ac gratiæ usurâ dignissimus Cliens & præco tantorum Dominorum consecrata dedicata offerret. * Sed nescio quâ occasione, felici tamen, Vratislaviâ Bethaniam Illustris Schönaichii, studiorum olim insignis nutritii, concessit, ut studia & mores in Academiam magis magisque præpararet. Ibi commendatione tam propriarum virtutum quàm *Cass. Dornavii*, in ædes seu potius quandam potentioris aulam receptus, ac filio Magnifici Viri *Tobias Sculteti* de Schvvanensee in Brego-Schiz (quem tempore interregni Bohemici, postquam illustris Burghusius opportunâ morte incendio rerum publico ereptus esset, prudentia insignis, cum experientiâ, usuque rerum singulari conjunctain, Cameram Silesiæ admovent,) datus est Ephorus. * Sed paulò post mutatus status Nostri fortunam quoque involvit: qui exinde in Academiam Francofurtanam

* *Præparatio Bethaniensis ad Academiam.*

* *Profectio in Academiam Francofurtensem;*

concedens per annū illic cum *Nüslero* suo vixit. Quā occasione uterque, ille carminibus, hic eleganti & politissimo scripto, Laude Araneæ (credo ad æmulationem similis operis, in quo magnus *Gruterus* arcana Rerūmp. & Principum secreta moresque delineaturus erat, concepto,) Proxenetā *Andrea Geislero* tum Cancellario Ligio, viam ad aulam & gratiam Illustriss. Celsissimique Principis *Georgii Rudolphi* invenit, sub cujus tutela ac umbra suavissimum illud parolorum postea securè vixit & cantavit. * Hinc *Orestes* & *Pylades* in tempus distracti sunt; *Nüslerus* Lignitium in contubernium *Andrea Geisleri* admissus, & per hunc, explorato ejus ingenio ad Principalem amicitiam nato, in aulam *Piaſti*, Civilium ingeniorum veram palæstram, commisso sibi Epistolarum secretarum commercio, evectus est: Opitius verò in patriam redux, à parente cum necessariis sumtibus Heidelbergam in Nobilissimū illud *Myrtiletum* ablegatus est, tam ob Academiae & Bibliothecæ, inæstimabilis illius thesauri, quàm Aulae magnificentiam & decorum splendorem, ac inprimis Electoris eo tempore beatum ac tranquillum Regimen, Consiliariorum prudentiam & auctoritatem, domi pariter & foris in Imperio latè florentem. Quæ omnia quanta fuerint bona, nunc demum post amissa intelleximus. Sed istud opus plenum alex transmittō, ac ad Opitii fortunam illic spirantem revertor. Heidelbergæ itaque tum maturioris ætatis ac judicii suffragio, tum ex aspectu & usu maximorum exemplorum, ingenii fertilitas, doctrinæ ubertas, judicii maturitas, ac, *Varronis* verbo, auctumnitas omnes vires cordis ac oris opes explicare cœpit: occurrentibus materiâ, occasione, fautoribus commendatoribusque, sine quibus nullum magnum ingenium emergere potest. * Inter illos verò fami-

* Heidelbergens;

* & ibi Patroni.

familiam duxit *Georgius Michael Lingelshemius*, Palatinatus verus Nestor, vitæ integritate & morum censurâ Christianus aliquis Cato. Hic est, qui olim *Friderici IV.* Electoris ante sumtum Principatum cum *Grünradio* quasi Burrho, ipse tanquam Seneca, juventutem rexit, postea ab ipso in Consilium Status adscitus, & ab eodem decedente Filio Successori paternus amicus instar pretiosi thesauri commendatus, Cujus divini senis, seu potius præmonentis oraculi, non fortunæ Principis, sed ipsi Principi consultum cupientis, moderata consilia si præ calidis illis, quæ primâ specie læta erant, tractatu dura fiebant, eventu tristitia desinebant, valuissent, res florentiore loco essent. Hic ergò *Lingelshemius*, quo erat iudicio & prudentiâ, & humanitate, Opitium Filii suis in palæstrâ bonæ mentis exercendis, præ aliis præficiendum delegit, quem vel ipsa fama dignum monstrarat. Hic dubium & incertum est, utrum plus Patronus ille domesticus juvenem amarit, foverit, promoverit, in lucem & aspectum Aulicorum summorumque Virorum produxerit, an ille Cliens Mæcenatem suspexerit, extulerit, seq; ad incomparabile exemplum composuerit, atque auctoritate illius omnia dixerit, fecerit, cogitaverit. In hujus sinu indulgentiâque Opitius lacertos ac toros ingenii movere cœpit, & ludicra, seria, vorla, prorla, Latina, Germanica, ubique ambidexter, lusit, condidit, publicavit. Egregios tanti ingenii fœtus non tam ipsi genitori, quam seculo novum hoc sidus gratulatus est *Janus Gruterus* (sed quis & quantus Vir!) cujus ingenio, consilio, bibliothecâ publicâ ac suâ per biennium non sine fœnore usus est Opitius, qui etiam id beneficium reverenter, quamdiu vixit, agnovit, & mirificis laudibus extulit. Noster etiam illic loci non solum vetera miratus extulit, sed etiam recentium specula-

tor curiosus fuit, nec tam mortuis quam superstitibus ævi luminibus concolor fieri optavit, quorum copiâ Palatinatus & Alemannia tunc in alta pace luxuriabat. *Quis Hippolysto à Collibus* acutior, festivior, elegantior & prudentior, ac ad aulæ genium, accommodatior & tractandis domi ac foris negotiis dexterior? Virum si nescis, ut Leonem ex ungue, ita ex monumentis perpetuò victuris, nominatim Principe Aulico, Rerump, incrementis ac decrementis, Arte silendi & aliis, ex legationibus item, potissimum illâ ad ordines Fœderati Belgii de tractandis duodecennialibus induciis, in quâ multum ejus consilium & opera apud partes valuit, abunde cognoscere licebit. *Quis* in rebus imperii & Cameralis justitiæ peritior *Nicolao Cisnero & Petro Denaiso* Jctis? *Quis* antiquæ Eruditionis, rerum Germanicarum & arcanorum imperiû ac sigillatim Palatinorum scientior *Marquardo Frehero*? Taceo cæteros in Aula & Academiâ, *Evenium, Reuberum, Ursinum & Pareum* Silesios, *Gothofredum, Pacium, Xylandrum, Melissum*, utrumque ab Electorali Bibliothecâ, illum Græcæ eruditionis, hunc Lyrici carminis in Germaniâ Principes ac Signiferos. * Ut verò Nofter magnos Amicos invenit, ita etiam familiares ejusmodi, in quibus sua ipsius natura ipsum delectaret, quæsit & invenit, quales erant, alter ille secundum Turnebum Adversariorum scriptor *Caspar Barthius*, helluo Librorum & Eruditionis, cujus ille contubernio aliquandiu usus est; *Henricus Albertius Hamilton* speratum Daniæ suæ decus, nisi fato præventus fuisset; *Julius Zingrefius*, Emblematum & Germanicorum Apophthegmatum collectione clarissimus; *Janus Gebhardus* apud *Gröninganos* Historicus; & quem præ cæteris genio planè suum interiori affectui seposuerat, *Balthasar Venator* variâ per has patriæ suæ calam-

* atq; Amici.

lamitates fortunâ jactatus, nunc in aliquem portum apud
 Bipontinum Principem delatus: qui nuper Epistolis dua-
 bus, alterâ Bipontini districtus, alterâ universæ Germaniæ
 faciem miserabilem graphicè posteritati illacrumaturæ
 oculis intuendam depinxit. * Eo tempore fama *Berneg-
 geri* Thaletis mei sapientissimi, diu velut arbor occulto
 ævo creverat. Piaculum juvenis noster existimavit, nisi
 etiam vultu facilem & dictu affabilem omnibus, oculis &
 auribus usurparet. Hôc igitur in Argentoratensi Acade-
 miâ viso aspectoque non tam virtutes prisca ævi in ipso emi-
 nentes, quam modestiam & pudorem viri omnia quietâ
 industriâ, sine ullâ ostentatione, dicentis & facientis, pro-
 bè sancti & innocentis admiratus est. Vicissim hic curiosis-
 simus ingeniorum æstimator, statim animadvertit, ut Opi-
 tium appellat, exoriens hoc novum sidus, illumque à poste-
 ritate, suum cuique decus pendente, Virgilium Germani-
 cum dictum iri ex veri tripode prædixit. Argentoratum;
 urbem Poëta noster non tantum ab antiquitate & origi-
 ne Romanâ, amplitudine ac Martis propugnaculis, ac in-
 videndâ illa turre, ad quæ vulgus stupet, quantum ab iis,
 quæ prudentiores suspiciunt, à pulcrâ Democratiæ cum
 Aristocratiâ mixturâ, ac immortalilic nato *Sleidani* opere
 studiorum mercatu, doctorum copia & delectu rotundis-
 simo Epigrammate, quod Galli Sonnetum, Sonnetto Itali
 vocant, decantavit. * Hinc per Tractum Würtembergicum
 Tubingæ Professores eximios, *Christoph. Besoldum* Ictum
 & Politicum, ac *Thomam Lansium* salutavit, atque hinc Hei-
 delbergam ad Patronos, Consiliarios vivos & mortuos, ac
 familiares & delicias suas reversus est. Sed ut nullum ma-
 gnum ingenium est sine dementiæ mixturâ, nec compos
 sui satis quisquam ad Heliconem grassatus est, sic adolescencia

*Excursio in
 Argentora-
 tensem;

* in Tubin-
 gensem, &
 reditus Hei-
 delbergam.

tia ejus paulum hæsit ad cantilenas Sirenum, qui morbus communis ipsi fuit cum magnis viris, præcipuè cum poetis amandi magistris. Quibus tamen Auctoribus invidiam culpæ nolo defendere, sed nævos ingenii ferendos aliquà parte puto. * Tam diu autem Noster Heidelbergæ studiis & civili conversationi operam dedit, quamdiu Germania pacata fuit. Moto rerum statu & incendio Bohemico latè faces spargente, Palatinatūque ex contagio vicinæ attacto, Opitius flammis se his publicis subterduxit, ac cum quodam Equite Dano migravit in Belgium, officinam Martis, domicilium Minervæ, Prytaneum bonarum mentium & campum illum verè Martium, Pellustratis provinciis Ordd. Fœderatorum, fluvii, propugnaculis & fortissimis munimentis, tandem Leidam devenit, visurus tum urbem tantâ majorum virtute, inter tot hostes, foris ignem, ferrum, undam, domi famem & discordiam civium, divinâ protectione, prudentiâ Senatus ex faucibus incubantis Hispani & jam tantum non prædâ opimâ potentis ereptam; tum Academiam, illud Palladium Minervæ & templum Musarum, in quo magnus Scaliger oraculi loco consultus est, in quo Lipsius, Merula, Baudius aliique magni Viri docuere: tum verò *Scriverium*, *Vossium*, *Barlaam*, *Ruthgerium*, & inprimis delictum nostri ævi *Heinsium*, quem olim magnus Scaliger tanquam Filium suum tenerrimè amplexus est, & supra omnia ævi sui ingenia extulit, ac noster Carmine Germanico Phœnicem seculi & æternitatis pulchrum appellavit. Hinc ad alias divertit urbes & oppida, præcipuè Amstelodamum, illud nobilissimum & florentissimum Europæ emporium, quò, ut affirmat Belgicus scriptor, tot unico sæpe die ex diversis oris & regionibus appellunt vela, quor annus integer dies complectitur. Inde
Hagam

* *Iter Belgi-*
cnis;

Hagam cum Equite suo pervenit, illam Hollandiæ olim Comitum sedem, nunc Ordinum Fœderatorum Curiam toto terrarum orbe celebratissimam, ubi de pace & bello & aliis Reip. negotiis non magis ad Belgii, quàm totius Europæ statum facientibus, interventum tot Regum & Principum sociorum per Legatos agitatur & decernitur. Laborabat autem tum temporis Reip. Batava intestino morbo, à nimia *Jacobi Arminii* subtilitate & ejus asseclarum studio novandarum rerum, ut interpretabantur, orto, cui Patres nationali synodo, ut vocabant, Dordrechtii instituto, convocatis eò Gallicanis, Anglicis, Palatinis & Hassiacis, in partem cognoscendæ & componendæ controversiæ, ne quid Ecclesia isto dissidio detrimenti caperet, maturè medicari cogitabant. Exitus negotii tandem is fuit, ut nonnullis patriæ hostibus judicatis, nonnullis capite & fortunis, nonnullis carcere perpetuo damnatis, Reip. consuleretur. Quod magnum exemplum si forte aliquid ex iniquo habuit: tamen quicquid fuit contra singulos peccatum, utilitate publicâ satis repensum esse videri potest. Hæc & alia documenta Noster intueri ac in animo recondere poterat, unde aliquando, uti post factum esse audietis, sibi patriæque Reip. quod imitaretur, excerpere, quodque fœdum inceptu foret, fœdum exitu, vitaret & in aliis animadversum notaret. * Hinc cum Comite suo Dano *Cimbriam.* Equite in Cimbriam citeriorem profectus, in illo nidulo & halcyoniis pacis, cum aliis in Bohemia exortæ turbæ lento contagio per totam Germaniam, imò Europam serperent, tempus suum scribendis de constantia libris fefellit. Quos & ex aspectu temporum, quibus non liceret scribere ac dicere, quæ sentiret, & tanquam victurum opus, nonnumquam annum, ut ajunt, domi pressos ante paucos annos in publicum

* Reditus in
patriam &
vita aulica.

cum exire passus est. * Contigit postea, ut Bohemia à suo Domino legitimo armis recuperata, Moravia item & Silesia certis conditionibus composita, paulisper respirarent, & Imp. *Ferdinandus II. Georgio Rudolfo* praefecturam totius Silesiae mandaret. Hic *Opitius* ex Cimbria in patriam rediit, ac Pro-Regi diu iuvenilibus cognitus, postmodum à *Nüslero & Kirchnero* propius commendatus, relicto privato & obscuro vitae genere in aulam concessit, ut in oculis Principis & prudentissimorum Aulicorum tanquam in verâ & Liberali ingeniorum ad Remp. natorum scholâ tyrocini-um poneret publicæ lucis. Ibi pari Musarum & negotiorum studio magis magisque crevit, genio ipsum ac artibus ad istam vitam ferentibus, cum, quod magnum artis præceptum existimant periti, plurimum faceret, minimum de se ipse loqueretur. Hoc tempore duos illos *Heinsii* hymnos, alterum *JESU Christi veri DEI & Hominis*, quem *Casp. Kirchnero* inscripsit, amitino suo primario, *Opitiani* ingenii admiratori, alterum fictitii gentilium *Deastri Bacchi*, quem *Andrea Geislero* Consiliario Cæsareo, & Cancellario Lignicensi consecravit, è Belgico idiomate in Alemannicum feliciter transtulit. Quibus editis speciminibus non tantum domesticos Patronos, sed ipsum *Heinsium* sibi obstringebat, immò oculos omnium doctorum latè in se convertebat. Quippe his lectis Hymnis & aliis felicissimis ingenii partibus *Abrahamus Bibranus* Flos Literatæ Nobilitatis & Medulla (quod ornamentum tamen, & *Opitio*, & mihi, & litterato Orbi, & Silesiæ paulò post immatura mors eripuit, nostroque usui subtraxit) unicum Silesiæ ocellum nuncupare ipsum non dubitavit. * Præclara de *Opitio* fama non intra Silesiæ & Germaniæ limites se continuit, sed celeritate sua in ipsum Prientem transvolavit, ad

* Vocatio in
Transilvani-
am.

Clau-

Clarissimum & tum maximè formidabilem Principem *Gabrielem Bethlenium* Daciae Dynastam, nec tam potentia & rebus felicissimè gestis, quam restitutione Regii sceptri & diadematis, quod oblatum sibi, tandem legitimè electo Regi & quis conditionibus reddidit, eoque pacto cum Augustali Austriacorum domo, contra quam ipsum & multi Reges, Principes & Resp. non semel exciverant, amicitiam redintegravit, prægloriosissimum. Istum compositâ foris pace domi de ornamentis Aulae & scholarum, ac instrumentis futuri seculi sollicitus, in tractu nostro per suos Actores inquiri curavit in summâ ac diversâ Eruditionis viros, quibus lauto stipendio & digno honore conductis suas ditiones ornaret, stabiliret, firmaret. Inter quos Opitius pro-xenetâ *Casp. Cunrado* Medico & Poëtâ Vratislaviensium celeberrimo, ac illius ingenii & gnarissimo & amantissimo, Magno illi Orientis Principi commendatus fuit, ut esset singulare Albæ Juliae, ubi Gymnasium curâ & munificentia Principali efflorescere incipiebat, ornamentum & juventutem studiorum nimis seram ac propè elementariam ad antiquæ Eruditionis & sapientiae adyta rectâ & compendiò deduceret. In functione illâ Professoriâ publicè interpretatus est Horatium & Senecam, illum Epicuræ, hunc Stoicæ sectæ, utrumque tamen oratione masculâ ac sapienti præpollentem ac exactorem virtutis. Hâc industriâ & dexteritate Opitius apud Principem recti censorem æquissimum, benevolentiam ac patrocinium, qui ipsum sæpe in aulam ad colloquium & mensam doctis viris plenam vocari juberet, apud alios incultos & barbaros invidiam meruit. Maximus verò fructus hujus peregrinationis fuit, quòd Opitius, præmonente ipsum historiâ, latum ita campum habuit cogitandi de origine Gentis Daciae,

cicæ, de Decebali formidabilis illic Regis clade, & victoriâ Trajani & coloniis illuc misis: cui historię illustrandæ multas Inscriptiones Romanas ex ruderibus corrosis & semel fragmentis descriptas congeffit, postea ex ingenio & ratione defectus in iis quosdam supplevit, falsa & dubia correxit, & ad *Grotium*, *Gruterum*, *Berneggerum* horum cimeliorum æstimantissimos transmisit, ut Augustissimo Antiquarum Inscriptionum operi tanquam Appendix addi possent. Ita renovavit noster exemplum *Augerii Giselini Busbequii*, & *Johannis Leunclavii* Oratorum Cæsareorum, olim in Græcia veteris ævi cimelia non tam sibi quam orbi potius literario colligentium. Hæc occasio & fortuna Opitio nostro animum accenderunt condendi opus illud laboriosum, ac æternitati Veteris Imperii Rom. destinatum, conquistis hinc inde per omnes Bibliothecas publicas & privatas subsidiis: quod toties promissum, sed tum desultorio Auctoris vitæ genere, tum mole & obscuritate, post amissos scilicet tot per injuriam vetustatis libros, impeditum & tandem dilatum, demum paulò ante fatalem diem, ut Beatus apud amicos professus est, finitum; desiderio & expectationi amicorum satis fecisset brevi, nisi emittendi conatum Auctoris mors interrupisset. Ceterum Noster cum ex insolentiâ aëris Transilvani, soli a hominum genio, in valetudinem corporis & animi nauseam concepisset, permissu Indulgentissimi Principis, insignnum principalis Clementiæ ab ipso Muneribus auctus, paulo ante secundum Transilvanicum bellum contra Austriam motum, tempestatem illam effugit, & in patriæ gremium tum transquillioris, ac ad veteres delicias cum fructu non pariter rediit, & in umbram ac tutelam benignissimi sui Piasii se recepit. In Patriam itaque redux, curus quanto desiderio in remotis illis oris teneretur ex Zlatna

* *Regresio
in patriam.*

ena Ejus, hoc est, de Tranquillitate mentis composito car-
 mine, apparet, opes illas Orientis & cimelia rara, oculis &
 auribus Principis, Patriæ, Amicis, sermone & scripto ex-
 posuit, ostentavit, publicavit. Inprimis verò Dacia anti-
 qua ipsum totum habuit, in quo opere, omnem famæ suæ,
 ut ipse scribit, spem & fiduciam reposuerat, in quo extru-
 endo nullis vigiliis, nullis lucubrationibus pepercit, in tot
 volvendis & evolvendis Aucto-ribus, tot ventilandis, tot ex-
 aminandis, tot confutandis rationibus eorum, qui confisi
 suo judicio sine judicio diversissimas origine situ & genio
 gentes Getas & Gothos easdem esse voluerunt. Sed illud
 opus lentius successit, non ob remissum Auctoris animum,
 sed ob inopiam Columnæ Trajani, passim diu per Biblio-
 thecas quæsitam, tandem post aliquot annos, nescio quo
 Jove inventore repertam, & Commentario insuper in il-
 lam Alfonso Ciacconii Card. Hispani illustratam. Quem-
 admodum verò pictores eas picturas ac imagines, in quibus
 omnes ingenii sui vires & facultates periclitantur, in ipso
 opere per vices seponunt, ac ad aliud quoddam opus acce-
 dunt, postea illud ipsum prius iterum in manus sumunt, &
 diligentius consideratis lineamentis singulis, umbrâ & luce
 distinctis, emendant & illustrant, quicquid deesse videtur:
 sic magni Viri opus aliquod victurum condituri, cum in-
 tentius laborando remissionem sentiunt animi ac spiritum,
 telam orsam suspendunt, & aliquod diverticulum in amœ-
 nitatibus & lusibus quærentes, ingenium seriâ curâ defati-
 gatum reficiunt, quo respiramento facto acrius & alacrius
 opus iterum aggrediuntur, & ut posteriores curæ ac dies
 magistræ sunt priorum, longè accuratius vident, quæ an-
 tea ipsorum aciem fugerant. Ad alia itaque Opitius amœ-
 niora & venustiora per intervallum aliquod secessit: in quo
 Epistolas Dominicales & Festivales anni, exemplo Posthii

Palatini illius Poëtae & Archiatri idem de Evangeliiis facientis, jussu Principis Lignicensis, versibus reddidit, singulisque singulare carminis genus aptavit, ut melodiis *Gandimela* Galli Musici canerentur. Interea dum Opitio

Ludere quævellet, patrius permisit Apollo,

Julius Guil. Zingrefius amicus Nostri ac strenuus patriæ linguæ vindex, adhibitis in consiliū aliis harum literarum calentibus, & tanti Poetae famæ illustrandæ instantib⁹ *Lingelsbemis, Berneggero, Venatore*, aliisque, quorū è meliore luto finxit præcordia Tiran, errantes longè lateq; Musas in unum corpusculum collectas primus, cum adjunctis aliorum poematis, non quidem contemnendis, sed Opitiano tamen genio longè, vel Auctorum ipsorum confessione, inferioribus, Argentorati publicis typis excudi curavit. Quæ Editio post lapsum biennii novam, multis accessibus auctiorem, novâ curâ luculentiorē, & mundicie ac politiorâ elegantiorē ipso volente & curante Auctore maturius lacessivit. Porrò ne tædium aut fatias loci, rerum aut hominum sibi & aliis oriretur, interdum excurrit in urbem patriam, cui quantum se debere fateretur, & quantum eo solo, in quo initia vitæ, doctrinæ & boni omnis accepisset, delectaretur, multis carminibus & Præfatione Libelli, de Germanicâ Poësi ad Ronsardi formam compendiosè scripti, testatum fecit; interdum etiam amicos & patronos animi gratiâ in prædiis suis invisit, ac urbis turbæ que fastidium deliciis ruris & solitudine edulcoravit. *Immò pedem etiam extra Silesiam ad Hermunduros & Saxones extulit, ut Lusciniam illam ad Albim vultu usurparet, *Buchnerum*, cum quo fermè in contubernio per integrum semestrem dies colloquiis eruditis ac Sermonibus Socraticis traduxit, ubi Troades divinam pridem illam Senecæ Tragædiam

*Excursio in
Mysiam &
Saxoniâ.

à se

à severam publicæ luci dedit. Ea occasione famâ & nominis celebritate allectus in Aulam Potentissimi Electoris Saxonix, Amicos *Seuffium* Poetam & Poetarum studiosissimum, & *Aneforgium* Electorali juventuti præfectum salutandi causâ: ac postmodum in almam magnorum ingeniorum nutriculâ continenriffimam, Aulam Literatiffimi & omni genere cumulatiffimi Principis *Ludovici Anhaltini*, à *Daniele Eremitâ* Legato Etrusco aliis prælatam, excurrit, tum hunc ipsum Evergetam studicrû & in fovendis Poëtis Augustû aliquem veneraturus; tum amicos ejus ornatiffimos, *Tobiam Hübnerum* versione Salustii Bartasianarum hebdomadam & Legatione paulò ante Anhaltinæ Illustriffimæ Domus nomine ad Principem Silesiæ Lignicensem susceptâ sibi cognitum, uti etiam *Dietericum Werderum* versione operis Tassiani de recuperato regno Hierosolymitano celebrem compellaturus. Hinc in patriam redux gratus fuit & Principi & aulicis & amicis omnibus. In hoc absentix Opitianæ intervallo Ligius Princeps à parricidâ non nominando, nobiliffimæ & in Ligiam domum devotiffimæ familiæ excremento, patriæ in his turbis regendæ divinitus servatus est. Ausi nefarii non aliud præmium sibi nequissimus bipedum conciliavit, quàm quòd æternam infamiam sibi ac maculam generi suo inusfit. * Sed cum Opitius vix

* Salutatia
Aula Casar
rea.

è vicina Saxoniam in patriam ac in Aulam se recepisset, com-
modè accidit, ut ab Illustriffimo Principe, boni publici causâ promovendi, in Augustalem Cæsaris Aulam Consilio & Eloquentiâ promptissimus *Casp. Kirchnerus* præ aliis dignus visus esset, qui a blegaretur. Hic Legatus Opitium Comitem itineris & consortem quorundam negotiorum adscivit, ut non tantum Fulmen illud Majestatis Imperatoriæ, ac pariter benignissimum Austriacæ Clementiæ sidus, Se-

renissimos Filios Augustales spectaret, verum etiam potentes Cæsari amicos ac magnos Imperii illius maximi Adju-
tores, quos Oculos, Manum, Mentem Augusti Domini appellare licet, in primis *Nostitium* Imperialis Aulæ Consiliarium Amplissimum & Silesiæ tum temporis singularem Patronum salutarer, Ad quem Opitio nostro tum Legati valida commendatio, tum magis excellens juvenis virtus & præcepta passim fama de felicitate carminis scribendi aditum fecit. Ac tunc opportunè gloriosissimæ Serenissimi Archiducis *Caroli* inter summam futuræ gloriæ spem prærepti memoriæ Epicedium Germanicum condidit, quod in gratiam exterorum quorundam potentiorum, Latinum quoque reddere iussus est. Atque hoc fuit initium & gradus ad Cæsaream clementiam, honores & dignitates, quas paulò post accurante *Dohnano Burgravio* meritisimo suo adeptus est. * Post reditum desultorio & vago vitæ genere vixit, cum eum nunc Vratislavia, nunc Brega, nunc Lignitium, nunc hæc vel illa Aula, nunc Nobiles Amici, nunc docti viri & aliena musea tenerent, ut verè ipse de hoc statu affirmaret, se domi peregrinari. Sæpe se Aulæ invito Principe subtraxit, in Patriam secedens, ut in tranquillo secessu ac nidulo paterno satur honorum, negotiorum, splendorum, quæ indulgentia Principis ipsi obtulerat, recognosceret, quantum beatitudinis sit momentum, in secreto lare delitescere, & in literis, sine quibus homini sapientiæ studioso vita non vitalis est, tranquillè & securè vivere. Quemadmodum verò puellam virtute moribus, formâ & dote insignem certatim proci hinc & inde ambiunt: ita Opitius à summis, medioximis & imis petitus est. Sed suam operam multis negavit, nonnullis addixit. Quanquam enim animoolvebat profectionem in Galliam, ut florentissimum

* Vita ali-
quandiu
desultoria

mum illud armis & literis regnum perlustraret, ac sidera
 non tam Gallia quam totius Europæ, quæ hæcenus in scri-
 ptis & famâ traduce veneratus erat, coram adspiceret &
 coleret, cujus itineris nullo suo cum sumptu, fructu autem
 maximo conficiendi pulchram occasionem offerebant qui-
 dam Equites Silesiæ, quorum à studiis & moribus esse ro-
 gabatur: fata tamen & fortuna hominem negotiis majori-
 bus aptum & commodum luci publicæ destinaverant. * Nam
 dum intra spem metumq; fluctuans, quod nã vitæ genus in-
 stitueret, Illustris Baro *Dohnanus*, cui à *Kirchnero* ab ingenio
 & expediendi promptitudine pridem fuerat commendatus,
 annuente Principe, cum Opitio lautis conditionibus trans-
 egit, ut esset sibi ab Epistolis secretis, ac iis ad summos Ma-
 gnates, cum quibus ipsi ratione status publici & muneris
 à Casare commissi multum commercii erat, dirigendis;
 uteretur interim quâ vellet libertate sentiendi, otio verò
 fruere apud se literario. Hæc omnia ex lege Conven-
 tionis sanctè inter utrumque servata sunt. Illustris enim
Burgeravius ex suo ingenio, sideris instar ad omnia celer-
 rimo & igneo, similes ministros requirens, statim Opitium
 studiis ac rebus gerendis natum, seculi moribus ac auribus
 accommodatum inter ipsa negotia & dexterrima minist-
 ria exploravit, fidemque ejus & in arcanis silentium de-
 prehendit. Unde ipsum ad Principes & Magnates able-
 gavit, ut nomine suo quâ valeret concinnâ & decorâ ora-
 tione, suis usibus animos inflecteret. In primis usus est illo
 in Epistolis ad Pontificem, Casarem, Reges, Principes,
 & quoscunque alios eminentes exarandis. Quo concordi
 instituto & Dominus & Minister, quisque suo gradu, sum-
 mis orbis Monarchis eorumque magnis amicis commen-
 datissimos se effecere. * Enim verò præter cæteras dotes in

* *Transitio*
in Aulam
Baronis à
Dona.

* *Virtutes*
aulicæ.

Nostro

Nostro fuit conciliandæ ut omnium hominûm ita præcipuè Principum & potentum gratiæ ac promerendi amoris, comiter se gerendo & facundè alloquendo, efficax studium ac planè singulare quoddam artificium: quo non magis Domini sui indulgentiam ac munificentiam provocavit, quam aliorum & interdum odio partium & invidiâ personarum alienorum animos conciliavit, & ad suos usus adjunxit; Scipionis quasi Africani exemplo, in quo tantam fuisse legimus comitatem atque ad omnia naturalis ingenii dexteritatem, ut barbaros etiam ac hostes infestissimos facundè alloquendo sibi conciliarit. Nec sola hæc virtus aulica suffecisset, nisi etiam tempori ex Politicorum præcepto inservire potuisset, nisi frontem ex aspectu utilitatis publicæ aperire, mentem autem tegere didicisset, nisi mores & vultum non in gloriam aut voluptatem, sed rei agendæ causâ fingere, non uno quidem semper gradu, sed unâ viâ iter ambitione & periculis vacuum pergere, adeoque non eundem in mari publico cursum, sed portum tenere scivisset. Quid de modestiâ Ejus dicam? Opitius arte & flexu dextrè utens, nullius sponte servilis sententiæ Auctor, sed quoties necessitas ingrueret, prudentiam attemperans, multa sinistrè ab aliis detorta, in melius pro virili interpretabatur: quo temperamento effecit, ut apud *Dobnanum* & alios, æquabili auctoritate & gratiâ vigeret. Nec gestis, quod alii gloriosuli cum suo damno faciunt, suis exultavit, sed gloriam rei effectæ ad Dominum suum retulit, atque ita virtute in obsequendo gloriam absque invidiâ invenit. Quid de silentio proferam, optimo illo atque tutissimo rerum administrandarum vinculo? Noster & res magnas sustinere, & magnas tacere æquâ arte calluit; arcanus ipse in commissis sibi nec arcanorum curiosus scrutator,

cum

cùm, monente oraculo Corneliano, abditos Principum sensus & si quid occultius parant, exquirere, illicitum æquè ac anceps sit. Cæterum rogatus, ubicunque res postulabat, fortiter nec obnoxie sententiam dixit, interdum & joca seriis miscens, ut erat verè Apophthegmaticum ingenium, aut Laconica brevitate utens verbo sensum expressit, quod in animo haberet illud:

Ridentem dicere verum

quid vetat?

* Sed quid aulæ convenit cum privato lare, cujus Opitius * Aula De.
naneratio. antehac tantus erat cultor? quid negotiis cum otio? quid ambitioni honorum cum animo sua sorte contento? illa omnia Opitius antea sprevit, & risit, hæc elegit, amavit & voluit. Apagè quisquis ita senserit. Aula non omnis Tranquillitati bellum indicit: Dohnana certè fuit vera palæstra exercendarum virtutum. Licuit illic animum spissâ negotiorum mole, remissione ac otio opportunè reficere. *Burggravius* ipse doctus heros & doctorum admirator, qui ex veneratione eruditionis & ingenii præcipuè Opitium, in suum convictum adsciverat, non nisi à doctorum, in primis dilecti Opitii colloquiis, quos in mensâ convictores, in deambulationibus socios, in itineribus comites sibi jungebat, voluptatem & remedium tædiorum petere solebat; exemplo *Severi* Imperatoris, qui in rebus ac negotiis imperiis arduis à Literatis, iis maximè, qui historiam norant, requirebat, quid in talibus causis, quales in disceptatione versabantur, veteres Imperatores vel exterarum gentium fecissent. Quories mensæ Dohnanæ, Proceres, Legati, aut alii in togâ & sago summi viri interessent, & de ratione status discursus reciprocarentur, de Pace, de Bello, de quæ omnibus Reip. negotiis: Opitius à Mæcenate suo illis monstra-

tus, deque sententiâ rogatus, liberè semper, quid sentiret, respondit, atque quo erat artificio conciliandæ benevolentia, & sagacitate judicii, omnium animos hoc modo sibi conciliavit. Credunt Annibales & Cleomenes, qui rogati sunt & libris addicti, qui que serio nunquam hostem, nunquam castra viderunt, nunquam denique partem alicujus bellici muneris attigerunt, eos non posse judicia de bello militiæque muniis ferre: sed noster ille pro suâ prudentiâ judicioque tam naturali, quàm per doctrinam ex historiâ bellorum officinâ acquisito, & longo rerum usu apud Mæcenatem suum, qui in pace & bello, consilio & armis eminebat, aucto, inter sagatos prudenter disseruit, & quid factu, quid non factu opus foret, distinxit. Ubi ille sobriè judicantibus non modò censore suo *Dohmano*, sed aliis etiam summis Ducibus, oracula Martis loqui visus est: non secus, ac *Brissaco* Gallorum Duci *Georgii Buchanani*, qui tum illius filiorum studiis præfectus erat, prudens consilium nec exors boni eventus arrisit. In circulis omnibus, in conviviis, in constrictis, in tabernis multi sunt otiosi & curiosi, qui exercitus quomodo ducendus, ubi castra metandum sit, sciant, quæ loca præfidiis occupanda, quando cum hoste confligendum, quando quiescendum sit, pro opinione suâ consilium somnient, qui vota pro studio aut odio partium præcipiant, qui victoriam ante triumphum canant, aut falsam nuncient: cur non solidè versatus in literis Politicis & Historicis, negotiisque aulicis probe subactus aliquis de belli statu & militiæ studiis judicare ausit & rectè possit? Ac ut rogatis quibusdam judicium de bello & militiâ concedimus: ira nec sagatis & militaribus, naturali prudentiâ polleantibus artes pacis, queis in otio civili sit regendū imperium, deesse semper, aut castrensium jurisdictionis paulò obtusioris

ris peritum, calliditatem fori exercere non posse, statuimus

* Castra quidem suavis Heri sui sub summo Praefecto Copiarum *Pechmanno* semel adiit *Opitius*; sed excursione facta, pulsus *Pechmannianis*, se ex postremis inter pugnantium, primum ac principem in fugam factum postea commemorans, facete sub sua persona galeatos illos lepores militari commate, ac castrensi jocandi consuetudine tetigit, ac ne sibi quidem ut domestica quoque vineta caderentur, in his festi vis & aculeatis versibus pepercit. * Ita postquam castrensem vitam plurimae fortunae egentem videret, & quartam Lunam natum se, ac Sejano equo, ut facete jocatur, infelicissime vehi se putaret; castris valedixit, & procul a Belli fulmine esse maluit: Martem vero divino hymno potius, (si ita cum gentilibus Christiano loqui liceat,) quam victimam sui placere voluit. Inde consilio, calamo & linguam pugnaturus barbariam veterem suum hostem aggressus est, quam certe per ista infelicia bella nostris oris, scholis & cordibus incubantem fortiter adhuc represit, donec Deus sineret. Quotiescunque enim *Burggravius* vel in castra, vel ad alia Caesaris munia peregre iverat, cum Libris veteribus suis amicis in gratiam rediit, quorum usum etsi nunquam plane dimiserat, tamen paulo majorem nactus, quotiescunque negotiis herilibus solutum aliquam ratione se videret, coepit concessio otio totus perfrui. Inprimis vero ad seriam & altam curam Daciae suae animum applicuit bona fide. Quod si tot libris legendis, tot monumentis evolvendis, falsis emendandis, obscuris illustrandis ac perpoliendis, tot laboribus & lucubrationibus exantlandis defatigatum se pensitisceret, ad carminis aemulationem, tanquam ex jactatione in tranquillitatem, ex oceano in portum refugit; atque ita nullum tempus in negotio & otio sibi

* *Experimentum militare.*

* *Reditus ad Musaeum.*

frustra elabi passus est, omnesque horas collegit & dispensavit, ac à se officii rationem ex præcepto Samii Philosophi exegit. Quoties etiam pangendi carminis satietate & tædio occuparetur, illud vel foris commercio literarum ad viros aut dignatione aut eruditione celeberrimos & amicos, quos sibi foris claritudo eruditionis & celebritas famæ latè per Germaniam, Belgium, Galliam, Angliam, Poloniam conciliaverat: vel domi civili conversatione, animâ & sale humanæ vitæ inter familiares, quibus & legendis cautus semper fuit, & retinendis constans, excussit. * Foris præcipui erant Lingelshemius, communis noster Thales ille, *Gruterus, Berneggerus, Grotius, Heinsius, Salmasius, Tilenus, Rigaltius, Buchnerus*, & quam plurimi alii, quorum nomina in æternitate temporum & famæ ore versantur. Domi erant ipsi conjunctissimi, *Caspar Kirchnerus*, & *Bernhardus Guilielmus Nâslerus*, perpetui usque in fata fratres sodales, qui illius pridem in medio fortunæ & honorum cursu præmessi vitam & res gestas peculiari libello suasu & hortatu Amplissimi *Henelii*, posteritati condita reliquit, atque ab altero suo superstite hoc genus pieratis debitæ expectat, quod ille multis aliis illustribus & amicis officium lubens præstitit. Si hic recensere vellem omnes Patronos, Fautores, Amicos, primi, medii, imi subsellii, Principes, Comitibus, Barones, Equites, Consiliarios, Senatores, hujus & aliarum urbium, diversa sentientium de religione, Reip. statu, literis hominum; quos ingenti festivitate, sale & Socraticis sermonibus, morum concinnitate & urbanitate quasi licito & honesto excantamento & philtro ad amandum, colendum, fovendum, extollendum Opitium allegerat & sibi devinxerat, citius tempus quam sermo licet in maximâ magnorum nominum copiâ me deficeret.

* Amici.

* Ca.

* Cætorum otii sibi à *Dobnano* concessi rationem satis la-
tam reddidit, editis Panegyricis Cæsaris, Principum ac a-
liorum virorum honori, mortuorumque memoriæ scriptis,
quo pulcherrimo & regio plane scribendi genere pluri-
mum delectatus est, ac eo ipso in gloriam veterum Pane-
gyristarum feliciter assurrexit. * Quemadmodum verò
volucris non adueta est in nidulo suo hære, sed liberrimo
per infinitos spatiorum tractus gaudet ære frui: ita &
Opitii cœlestis mens motu gaudens uni Silesiæ, uni Vratis-
laviæ, uni Museo se includi pati non poterat. Ac tametsi
olim in desultoria illâ & juvenili peregrinatione, cujus
supra mentionem fecimus, fructum ejus rei aliquem præ-
ceperat: nec plenum tamen illum, nec totum, certè vix
doctrinæ non æquè prudentiæ comparandæ aut moribus
hominum pernoscendis parem, degustasse sibi visus est post-
eà, cum communi errore deceptum se diceret, qui lustran-
dis regionibus adolescentiam potius quàm sagaciorem æta-
tem occupasset, & quidem illis, quarum maximè mores, &
instituta Reip. ac hominum ingenia scire è re patriæ foret,
præcipuè Galliis, licet non tam suâ voluntate, quàm ne-
cessitate procul habitis. Jam igitur occurrente opimâ oc-
cassione, *Dobnano* sumtus itineris Gallici liberaliter pollicen-
te, maturo ævo, maturo judicio, ad portum veræ pruden-
tiæ cursum directurus, voto suo & desideriiis satisfacere de-
crevit. Antequam verò se huic itineri indultu Patroni sui
accingeret, præ gaudio animi per tot spatia terrarum evo-
laturi, de peregrinatione, in divinâ suâ Herciniâ, Collo-
quio Bucolico, in quo Trigam lectissimorum & virorum
& amicorum Dialogistas, *Buchnerum*, *Nüslerum* & *Venato-*
rem introducit, festivè ita philosophari voluit: Nihil in
mundo absque motu & peregrinatione perpetuâ esse: so-
lem

* Panegyri-
ci.* Itineris
Gallici con-
siliium.

lem illum moderatorem temporum & illustrissimum siderum principem singulis diebus per orbis terræ vastissimum spatium circumvolvi; Lunam & universum siderum, Lucretiano verbo, ducatum circuitione certa circumagi: atque eadem suo jucundissimo aspectu discursantes solari, navesque domos illas errantes in cursum rectum dirigere: mare per vices certis horis defluxum & refluxum instituire: quadrupedia ex nemore in nemus errare: pisces è mari in flumina descendere: volucres vere ineunte gregatim advenire: uno verbo totam, naturam nos ad peregrinandum invitare, deque patria tandem non hac caduca tot morbis obnoxia, sed cœlesti & æterna ut cogitemus, monere. Erant quidem avocamenta, quæ institutum Opitii impedire poterant, patriæ charitas, charitatum omnium maxima, studiorum ac librorum familiaritas, parentis suam spem in filio unicè figentis senectus, tot amicorum conjunctissima necessitudo, & ut ipse facetè jocabatur, amicorum blandissimarum Sirenium amabilitas: sed mens altissima cupiens, utilitas publica & privata, Galliæ nobilitas, illa humanæ felicitatis epitome, ille deliciarum omnium paradiscus, ille mundi ocellus, illa universi gemma, illud serenantis fortunæ domicilium & regio, ac præcipuè Burggravii *Dohnani* persuasio, de statu illinc cognoscendo instructio, magnorum virorum, quos sibi scriptis & litteris amicos pridem conciliaverat, coram intuentorum salutatio, maturando itineri auctores & suasores erant, * Profectionem itaque aggressus è Silesiâ Dresdam petiit, tum Electorem Senerissimum, cujus gratiâ pridem fructus erat, tum etiam amicos salutandi causâ, in primis *Seussium* Silentariû illum, Poetam ipsum & Poëtarum amantissimum, & *Aneforgium* Principibus juventutis Electoralis præfectum,

* *Transitus*
per Germaniæ aliquas
provincias.

fectum, virum variaz doctrinaz, linguarū hominum & rerū
 cognitione præstantissimum. Hinc Lipsiam concessit, &
 præter Academicos Professores *Casparem Barthium*, illum
 magni nominis Criticum, suum olim contubernalem dul-
 cissimum, amplexus est. Inde in Thuringorum illustri
Gothano Gymnasio Johannem Weizium eruditissimum Phi-
 lologum, illic Rei scholasticæ summum Præfectum, comp-
 pellavit: postea rectā Hanoviam, ubi *Johannem Philippum*
Paræum salutavit, & Francofurtum, celebratissimum illud
 Europæ emporium, perrexit, & in eo clarissimæ eruditio-
 nis antiquæ & novæ, omnium ætatum rerūque inpri-
 mis atque secretorum imperialium cum *Hortledero* prodit-
 orem fidelissimum, *Melchiorem Haiminsfeldium Gol-*
dastum, Trevirensium Electoris Consiliarium, Hospitem
 humanissimum expertus est; ex quo multa de statu Ger-
 maniz & Europæ, tanquam thesauro inexhaustæ peritiz,
 cognoscere poterat. Francofurto Argentoratum versus
 iter instituit, ac illic per menses aliquot substitit, tum ut in
 Romanā illa olim Colonia, Libertatis illibata sede, ac
 vicinā Galliz non inimicā se ad Gallicum iter accingeret,
 tum ut magnas illas animas videret, *Lingelsheimium*, cu-
 jus divini senis ac Nestoris fruendi causā, in mensam & con-
 tubernium ab Hospitali illo Jove receptus est, & *Berneg-*
gerum virum eruditione & judicio summum, modestiā
 verò & pudore omnium maximum, qui tantopere sibi de
 adventu Opitii gratulatus est, ut illud gaudium ne apud
 me quidem in literis dissimularet; *Josiam Glaserum* Reip.
 Secretarium, atque tum Spes futuris annis, nunc eximiaz
 ac raræ frugis viros, *Freinsheimium*, Generum *Berneggeri*,
Flori, *Taciti* & *Curtii* curatis editionibus ac Panegyrico ma-
 gno seculi hujus Principi scripto clarissimum, & *Bæcle-*

rum, eloquentiæ claritudine & studiis *Sturmio* & *Junio* accensendum. Horum ipse quemque pro merito ac loco adoravit, salutavit, compellavit. Ab hoc optatissimo secessu & diverticulo, immò sicut tantorum virorum & amicorum, inprimis *Lingelsheimii*, ex quo tanquam Catone aliquo totam Europæ scenam, fabulam & modum agendi à multis retrò annis usque in hoc temporis momentum ediscere poterat, divelli se vix esset passus, nisi negotium illud, ad quod à *Dobnans* (qui tùm ab Imperatore *Ferdinando II.* in Borussiam missus Gedani jussus substitit, de cognoscendis suspectorum animis & consiliis, num pacem, num bellum vellent) destinatus, exhibito novo rem aggrediendæ ac agendi præscripto profectionem urfisset. * Argentorato itaque Lutetiam, dubito an Urbem an Orbem aut Regnum integrum appellem, (certè quam *Carolus V.* Imp. à *Francisco I.* Gall. Rege interrogatus, non Urbibus, sed propter tantam amplitudinem, tantam populi frequentiam, tantam rerum omnium copiam Provinciis accensuit) tanquam in compendium quoddam mundi ac divitiarum omnium, recto & citato gradu contendit. Quemadmodum verò in *Ceimeliarchio* *Dresdensi* Ducis *Saxonix*, *Monachiensi* *Bavariæ*, aut *Stutgardienfi* *Wûrtembergiæ* tot genuina naturæ miracula, subtilissima humani ingenii inventa, rarissima manuum artificia, tanta copia ac abundantia oculos curiosi lustratoris & arbitri quasi perstringunt; ita Lutetiam ubi venisset *Opitius* noster, videri poterat nescire, quid prius, quid posterius spectaret, tractaret, observaret, admiraretur. Quanquam ut *Gallia* est *Europæ* Lumen, ut *Lutetia* *Parisiæ* Gallix oculus; ita supremi *Parlamenti*, ut suo idiomate antiquitus dixere, *Curia* *Lutetiæ* est pupilla; illa *Curiarum* *Gallicarum* prima,

* *Iser Gallicum.*

ma, illa Paritum *Francia* Curia, illa illustriſſima *Majeſtatis* Galliarum Regum effigies, Senatus heroum ſeu deorum, ut *Pyrrhi* Legatus de Romana olim judicavit, Concilium, innocentiarum cuſtos, æqui judex, iniqui vindex, Principum arbiter. Hæc Curia, hoc templum juſtitia vel ſolum digniſſimum erat, quod ſuſceptæ in Galliam peregrinationis Opitio ſcopus eſſet: quippe hic prudentiam peregrinatores, ſi ullibi gentium, addiſcunt; hic omnes Politicorum Tabulas explicatas vident; hic tanquam in palæſtra Rationem, ſtatûs in toto terrarum orbe conſtituendi, ſtabilicandi, mutandi, diſceptatam cognoscunt; hic tanquam ad prudentiaſſimam cotem ingenium exacuunt, judicium formant & firmant, & audiendo ac videndo illa admiranda, theſaurum quendam in poſtuluſ Patriæ depromendum reconducunt. In hoc itaque theatro quot & quanta contemplatus eſt Noſter! quot & quanta non tam à libris, quàm ab hominibus politicioribus conquiſivit, quæ in cœleſtis abyſſum mentis demitteret, judicio digereret, patriæ communicanda reſervaret! Vulgata illa, non vulgaria tamen, quæ initiantes peregrinatores vident & audiunt, ac reponunt, de Galliarum moribus, Legibus, ſitu, juribus, provinciis, urbibus, Regimine Regio, Curiali, caſibus urbanis, bellis, eventis veterum, ex libris & converſatione pridem didicerat: ſed via ineunda ipſi erat ad arcana præſentis ſtatus: an libra Europæ in æquilibrio immota conſtet, an hæc vel illa lanx mota prævaleat, arbitrandum ſibi putabat. Cui arbitrio inſtituendo erat ipſi opus aliquo verſimodo ac ſagaciſſimo Mercurio, quem obvium & ad omnia promtiſſimum etiam invenit. Is erat ominoſo magnitudinis ſuæ cognomento *Hugo Grotius*, Belgæ, ſed qui Belgicum ingenium elegantia, amœnitate ac urbanitate Gallicâ concinnè miſcuit,

scuit, à patriâ exul, Regi Galliarum charissimus cliens,
 Principibus Regii sanguinis gratissimus, Curialibus ac
 summis quibusque viris intimæ admisionis amicus ac de-
 licium. Hic ipse in tanta eruditione, in tantâ dignatione
 humanissimus, eâ quâ pollebat, comitare Opitium, cura
 quo jamdudum commercium literarum intercesserat,
 quique hominem à vindiciis Germanicæ linguæ, & speratâ
 antiquâ Dacia amare cœperat, tantam miratus in tantillo
 corpusculo animam, complexus est. Hujus magni viri,
 etiam si cum maximis comparatur, domum, quam tanquam
 Oraculum quoddam Delphicum Legati maximorum Re-
 gum & Principum, Curiales, Consiliarii Regii ac Regni
 frequenter invisebant, Hospitali illo Mercurio humanis-
 simè Nostri invitante, quotidie Opitius frequentavit,
 nec ab ipso unquam nisi doctior, melior & prudentior ab-
 iit. Ex hoc Viro *Scaligeri* manu ita formato, de bellis,
 fœderibus, pace, & aliis Christianæ Reip. hinc nascentibus
 incrementis, decrementis, morbis ac remediis, tanquam
 ex ipso prudentiæ tripode singularia, quantum licuit, arca-
 na didicit. Celebrabatur eo tempore Lutetiæ Parisiorum
 pulcro instituto & laudabili, acuendis ingeniis & iudicio
 firmando, quot diebus fermè privatorum conventus, in
 domo Puteanorum, ubi de statu totius Europæ exercitii
 causâ diventilare & disceptare solebant, cuique conven-
 tori liberè & Gallice enunciare, quæ sentiret, liberum. Eò
Grotius, qui, quotiescunque per graviora negotia vacavit,
 libenter accessit, Opitium manu quasi adduxit, eumque
 flori ac medullæ virorum illic congregatorum cum mul-
 tâ laude ac commendatione stetit. Qui omnes illum
 Latinè loquentem Gallico idiomate, ut solent, re-
 spondentes amplexati, non tam in Collegium suum re-
 cepe-

ceperunt, quādam ipsimet invitarent, sibi de tanto hospite mirificè gratulantes; nec ipsum sine invidendo Elogio dimiserunt, jam se audito Opitio dictitantes credere, Musas etiam trans Alpes sub Arctoum cœlum transvolasse. Porrò non tantùm illo, quem dixi, parario & proxeneta, sed etiam propriâ virtute prævia & fama sibi fores ubique aperiente, accessit in Museo Cl. *Salmasium*, nunc *Scaligeri* apud Batavos optionem, nostri seculi *Varronem*; in regno suo librario *Nicolaum Rigaltium* Bibliothecæ Regium Præfectum; *Puteanos* magni Parentis magnos Filios; *Hottomanum* avo & Patri simillimum, patricio apud Vratislavienses genere oriundum; *Franciscum Thuanum*, *Jacobi* Filium, ac *Danielem Tilenum* Aurimontii è Silesia oriundum, magni nominis Theologum, ac summum planè Silesiæ olim ereptum sidus, aliosque innumeros doctissimos viros, quorum Lutetiæ, in compendio illo Galliæ, tanta copia & tantus delectus, quantus vix usquam alibi gentium & terrarum inveniatur. Hæc simulacra virtutum & effigies omnium amœnitatum Opitius quasi genios quosdam veneratus est, non minore vicissim ab iisdem honore cultus. Interea fallendi temporis causa, Parænetico. (seu Panegyricum potius dixerim, ex utroque certè mixtum est) carmine *Cornelium Grotium* quindecennem, sed cognitione linguarum, eloquentiæ profectu, & paugendi carminis felicitate ætatis suæ annos exemplo paterno egressum, (qui quantus esset, vel ex illo Panegyrico, quem Opitio nostro scripsit, ostendit) ut vestigiis paternis insistens, Patrem olim æquaret, vel ex ipso paterno voto superaret, adhortatus est. Libros etiam Hugonis de Religione adstrictos metro Gallico, idiomate Batavo initiò quidem in gratiam Filix *Grotia* venustissimo Gallicarum Venerum mon-

stro, ac communi famæ præconio Charitum Quartæ, ut
 inde Alemannici Idiomatis callentior fieret, germanicè ver-
 tit: postea verò in Germaniam reversus omnium cum
 applausu doctiorum Auctore consentiente publicis typis
 exscribendos dedit. Eorum librorum sensum profaico
 sermone compendiosè, rogatu *Hieronymi Bignonii* Regii in
 Parlamento Advocati totidem Libris, quot in car-
 mine erant, expressum, à me minimo omnium inter-
 prete in nostrum idioma traslatum Opitius eodem tem-
 pore, qui Dux & Auctor mihi versionis fuerat, in publicum
 exire passus est. * Postquam Lutetiæ satis exercitus in
 specula illa quasi omnes nubes futurarum tempestatum præ-
 vidisset, partium consilia, expeditiones, machinas, scenam
 Europæ apparatus & modum agendi omnem præco-
 gnovisset: urgentes patriæ necessitates, & *Dobnani* deside-
 ria illum à paradiso omnium deliciarum Gallia ac tot suis
 & seculi deliciis vix avulserunt. Valedicens itaque Ami-
 cis, gratissimum hospitem infinitis votis prosequentibus,
 è Galliâ in Alsariam contendit, atque ibi denuò salutatis
Lingelshemio & *Berneggero*, quos memorato beatissimo Lu-
 tetiano confortio mirificè exhilaravit, inter amplexus, inter
 oscula reciproca charissimorum capitum in patriam festi-
 nans dimissus est. Postquam Vratislaviam rediisset, ipsi-
 met oculati testes plurimi ac auriti fuistis, quantum omni-
 um oculi & aures tanquam in Ulysses aliquem novum
 conversi. Inquirebant alii de statu in Galliâ publico, de Re-
 gis animo, de *Richelii* & *Capucini* illius celebratissimi *Josephi*
 consiliis, de fœderibus, cum quibus & qua lege sancitis, de
 bello in quem hostem, in quam oram, unam an plures di-
 vertendo, & de aliis. Alii inquirebant de Regni officiis ve-
 nalibus, de justitiâ Curiarum, de Ducibus, propugnaculis
 aut aliis togatis ac sagatis, quisque ex suo genio: alii de
 sum-

* *Reditus in
 Aulam Do-
 manam.*

summa eruditionis & fama præconio celebratissimis viris, de studiorum proventu, de Academiâ Parisiensi, de Sorbonâ, controversiis Theologorum, causidicinâ Advocatorum, otio sapientum, aliis. Alii ex ignorantia rectorum, & vanitatum studio magis inquirebant de externis, more & modo vestium, gestuum, gladiatorum, linguæ cultu, virginum indole, moribus, amoribus. Quibus omnibus satisfactorius Opitius, tanquam versutus & versimodus ac duplex Ulysses, singulorum auribus accommodatè locutus est; prudentibus prudenter, reservatis tamen secretis respondit, vanis vana & inania festivo commento interpretatus est. *Dobnano* tamen præcipuè ac aliis, quorum scire intererat, arcana visa, audita, quæ in præsens, in futurum utilia & observatû maximè digna de statu Europæ erant, bonâ fide exposuit. Quamvis verò repertarum in Gallia rerum pretiosissimarum thesaurus vel ille solus inæstimabilis esse potuisset, quem animo ac memoriâ reportabat Opitius: tamen opportunâ occasione utendum ratus varios quoque libros, rarissimæ notæ, ac in nostris Bibliothecis planè incognitos, MSS. editos, ineditos, Græcos, Latinos, & exoticos, varios item nummos variarum gentium, Cæsar. Regum, Principum, Rerump. aureos, argenteos, æneos, ac gemmas veterum quam plurimas ex illo Lutetiano tantarum divitiarum & cimeliorum fundo secum domum retulit: ut jam domi suæ cimeliarchium quoddam ordinatis illis omnibus constituerit, quo amicis spectaturis melius atque commodiùs gratificari posset. * Ab hoc reditu Opitius per integrum biennium, & quod excedit, stationem suam non prius deseruit, quàm tempestatibus nostræ patriæ ingruentibus *Dobnanus* castra Cæsaris secutus, paulò post Praga febris occubisset. Tùm demum morte Patroni quasi

*Ex eâ transitus in Ligiam.

in bivio destitutus fuit ancipiti consilio distrahente animū
 deliberantis, utrum missos faceret honores, nec Remp. ar-
 tingeret amplius, an tutius foret in portu acquiescere,
 maritimisque fluctibus se subducere. Sed quia existima-
 vit in otio sibi vix tutum fore in tantis tumultibus nidulum,
 cūm occurreret insuper, dignitati esse servendum, officii-
 que rationem in omni vitā esse ducendam: vitæ genus mu-
 tare noluit, in eo verò patriæ potius Procerum, ac Ligio-
 rum Principum, quàm exterorum partes sequi maluit,
 quorum urgente ministerio in Prussiam, beatam illam pu-
 blicā felicitate terram, quæ ex finiti ante aliquot annos bel-
 li sui incendio, ac vicinæ Germaniæ contagio, aureæ pa-
 cis gratiam & bonum suo precio æstimare tūm cœperat, se-
 cedens inter aulica Ligie domus officia tempus suum hac-
 tenus fefellit. Ac ut quælibet terra alit doctos, & virtus
 facile fautores suos invenit, ac cœpta difficulter dignitas
 facilius crescit: ita dotes Opitii, quem alias in multorum
 Principum propensionem & sinum pridem fortuna respi-
 ciens detulerat, ex fama publica Regi ac Regno Poloniæ
 utrique prudentissimo innotuere; cujus eloquentia & sa-
 pientia, vel è literis illis, quas *Burggravii* nomine de jure
 Civitatis Poloniæ impetrando, quod Indigenatum vocant,
 expedit, Regi ac Senatui satis perspecta pro commenda-
 tione primā & propriā fuit. Accedebat quòd in Ligia do-
 mo, ac Piastarum regia familia, (quorum memoria adhuc
 in eo regno, cui olim oprime è laudabiliterque multis annis
 præfuisent, regiorum aliàs meritorum æstimantissimo,
 nondum emortua est,) tantus esset minister. * Interea cum
 sibi indulgentiā Illustrissimi Ducis *Joh. Christiani* potestas
 esset facta in urbe, quàm veller, sedem & secessum ab au-
 là sibi statuendi: *Gedanum*, illud maritimum Empo-
 rium,

* *Manlio*
Dantiscana.

rium, atque munitissimum propugnaculum, elegit, ut non tantum in portu illo sibi viveret, & ad Libros, præcipue ad opus illud Daciae immortale, postliminio quasi reverteretur, & hæc occasione otii sui publicè rationem redderet; verum etiam, ut hac in specula terras, maria, populos, regna arbitrari, foris & domi rationem status cognoscere, & Germaniæ fata non oculorum tenerrimo, sed leniore aurium sensu percipere posset. Ivit itaque, ac qui aliàs ubique quantum potuit, in contubernio & commercio sapientum viverere assuetus erat, in domicilium se dedit Nigrini Theologi Helveticæ sententiæ, moderatione & æquitate tamen in diversa sentientes commendabilis, quibus dotibus ipsi Sereniss. Regi *Vladislao IV.* moderatissimo ac indulgentissimo Principi acceptissimus, à quo sæpe in arduis negotiis consultus præmium rei benè actæ tulit. Et hæc fuit occasio cælitus missa Opitio illic loci emnendi, quâ apud alium Hospitem vix gratiorem nancisci potuisset. * Nigrinus enim Opitium è convictu & sermonibus, candore, fide & cæteris, quæ in commendando homine requiruntur, virtutibus perspectum satis & exploratum cum habuisset, graduque sibi, non saltu procedendum esset ratus, non Regi quidem ipsi statim ut Jovi, sed Jovis tamen magno cuidam ministro commendavit vel potius fore utile instrumentum illustrandæ scriptis immortalibus Regis & Regni gloriæ ostendit. Is erat Perillostris & Generosiss. *Gerhardus Dankofius*, Aulæ Regiæ Marechalcus & exercituum Ductor, Regi ob fidem & constantiam tum majorum è Livoniâ ob id ipsum exactorum tum propriam, eamque spectatam maximè servato *Thorunio*, cui peregrinus miles ad portas incubans frustrâ ut prædæ optimæ, vigili ejus curâ impeditus, inhiarat, commendatissimus;

*Barthol. Nigrinus
ad D. Petri Pajon.*

* Gratia a
pud Regem
& Proceres
Poloniae

simis; cui etiam in petendis regni honoribus aspiraturo ad majora matrimonium, quod cum Illustrissimi Principis *Johannis Christiani* Filia, *Heroïna Piastæ*, non ita pridem contraxit, robur ac decus inter *Poloniæ* Proceres, Nobilitatis generosioris admodum studiosos, additurum est. Hunc magnum Patronum, *Nigrini* interventu jam facilem, propensorem sibi conciliare cogitans *Antigonen*, *Sophoclearum* *Tragœdiarum* facile principem, certissimum speculum contemplandi nostrum seculum, sub illius nominis auctoritate in publicum cothurno *Germanico* indutum exire passus est. Hoc monumento *Danhofius* devinctus, gratum se & propensum in tantum sui cultorem exhibiturus nullo alio beneficio se pensare illud posse credidit, quàm si clientem suum *Serenissimo* Regi ac munificentissimo *Sarmatiæ Evergetæ*, in aures, oculos, sinum, animam, nusquam tutius & beatus victurum, ferret, sisteret, poneret, figeret. Regem verò, dexterrimo *Danhofio* proxeneta faventissimum nactus *Opitius* duobus *Panegyricis* duplici quasi vinculo; altero *Germanico*, reduci à *Moschis* sine cæde & sanguine victis; altero *Ejusdem* *Felicitati Augustæ* ac *Honori nuptiarum* cum *Augustali Nympha Austriacâ* institutarum, dedicatis, consecratis, sibi porro sic conciliavit, ut fidei suæ, prudentiæ, dexteratati multa apud *Reges Galliæ, Angliæ, Daniæ* expedienda crederetur. Quibus feliciter expeditis præmium res laudabiliter gesta *Titulos Historiographi ac Secretarii Regii* à Rege factis splendidos & depenso annuo pretio quoque fertiles lucrificavit. Ac veluti gentiles non soli *Jovi* supremo deorum & hominum credito parenti, sed etiam *Concilio omnium deorum* supplicare solebant: ita *Noster* non *Maximi* modò *Sarmatiæ* *Reactoris* aquilinam umbram, sed pruden-

dentissimorum quoque Regni Moderatorum Proce-
rum, Senatorum & Ephorum patrocinium experiri
voluit. Cui negotio conficiendo, nec opportunior oc-
casio, quam in Comitibus, nec opportunior persona ex Pro-
ceribus occurrebat, quam Princeps Togatorum, Arcano-
rum Reip. servantissimus custos, quem Magnum Regni
Cancellarium vocant, *Thomas Samoscius*, Magni illius *Jo-
hannis* armis & literis sua ætate incomparabilis Herois Filius
ac dignissimus successor. Ei Opitius noster singularem
Variarum Lectionum Librum, Sarmaticarum rerum epi-
tomen obtulit, & quantopere *Samosciam* domum Musis
extraordinariam patronam coleret, rotundissimo Epi-
grammate, Duumvirorum in Rep. literaria summorum
M. Antonii Mureti, & *Hugonis Grotii* adjuncto, purpuram
purpuræ, non pannum, ut modestè interpretabatur, assu-
ens, testatus est. A quo patrono in singularis benevolentia
signum eodem munere, quod illis à Parente *Thomæ* illustri-
simo contigerat, aureo scilicet nummo *Johannis* effigie si-
gnato donatus est. Hos duces augenda dignitatis suæ
Opitius nactus, cum Serenissimo Regi, tum Senatui
Reip. Polonæ Amplissimo, è Laudationibus Sereniss. *An-
nae* Suecorum & Vandalorum Principis, Divi *Sigismundi III.*
Sororis, & aliquot illustrium Senatorum, ut *Raphaelis*
Comitis Lesnensis ac Palatini Comæ, Honori ac memoria
æternæ dictis, magis magisque innotuit, adeò ut prudentia
politica & eloquentia laude, quæ duo maximè Poloni
Nobiliiores conjungere solent, cymbalum quoddam fie-
ret. * Quemadmodum verò totum Reip. Polonæ cor-

* apud opti-
mates Bo-
rusia.

* *Poërema
lucubratio-
nes.*

gium Gedanensis, *Preussii* Thoruniensis, & *Israelem* Hoppiun^{is} Elbingensis, singulis aliquid inscribens, illi Rhythmū veteris poëtæ incerti Teutonicū, isti priorem, huic posteriorem Epigrammatum selectissimorum Libros, præfando ac suam innocentiam suspectus excusando se approbavit. * In hoc liberali otio, quod Deus & Sarmatiæ Monarcha Opitio fecerat, Operi illi Daciæ suæ tanti laboris, tantarum vigiliarum, tantarum lucubrationum, quod tantæ molis ac ponderis non in nonum tantum annum, ut Horatius scripta victura premere præcipit, sed in sedecimum usque presserat, jam post tot desideria, exspectationem, & flagitationes doctorum, summam manum imposuit, ac si aliquot mensibus supervixisset, illud in portum iudicii publici stitisset. Circa extrema etiam tempora, quibus homini sua mens meliora prælagire solet, ne ingenium suum solā gentilium ac profanā literaturā occuparetur, immortale illud Davidicorum Psalmorum ad modum *Clementis Marotti*, & *Theodori Beza* Gallico metro concinnatorum & *Gandimela* melodiis accommodatorum Opus, longè majore felicitate quam *Ambrosius Lobvasserius*, seculi tamen rudiōris in hoc genere vitio excusandus, inter acutos arthritidis dolores edolatum publicarat, Christianæ genti aliquid devotæ pietatis suæ monumentum relinquere, atque hoc ipso testari cupiens, spiritum poëticum longè meliūs divinis & sacris, quàm profanis & sæpe licentiosis occupari. Hanc psalterii paraphrasin, gemmam cæterorum scriptorum pretiosissimam, penū & promtuarium inexhaustæ divinæ sapientiæ ditissimum, fontem vitæ & consolationis limpidissimum, quis non intimā cum animi voluptate excipiat, devotè legat, psallat, memoriter recitet? Hanc Vestalem, ut ita dicam, virginem castissimam, sacerdo-

erdotum piissimam, custodem sacri ignis divini ac spiri-
 tus poëtici ac prophetici fidissimam, Deo soli vacantem,
 pios incitantem, mente ægros & spiritu fractos solantem,
 sub nullo alio præsidio, quam decantatissimæ pietatis *Pi-
 asteæ* tutelâ, & sanctissimæ *Heduvigiana* devotionis umbra,
 hoc est sub Tuxæ Celsitudinis, Optime & Pientissime Prin-
 ceptis, Nomine & Numine, tutam & securam fore divinus
 ille ac Christianus Poëta noster sapienter censuit. * Sed ^{* Obitus.}
 in medio hoc virtutum ac gloriæ cursu illustre hoc inge-
 nium, literis & rebus gerendis apprimè natum, cum in-
 genti orbis literarii ac Germaniæ, cujus Libertatis, anti-
 quitatis ac linguæ vindex erat incomparabilis, luctu ac da-
 mno in hoc effæto excellentium ingeniorum tempore non
 facilè reparabili, invidia leti præcerpsit. O fatalem men-
 sem Augustum! ò funestum XIII. Cal. Septembres! ò
 abominandum contagium hoc opimo tanti viri spolio!
 ò infelicem Silesiam tanto sidere amisso nec osium & ci-
 nerum bene meritissimi sui civis compotem! Finis vitæ
 Opitianæ ipsi Serenissimo Regi, Ligii Dynastis, multis
 Poloniæ ac Silesiæ Proceribus, illustribus, & magnis, tri-
 stis, doctrinarum verò studiis in Europæo orbe quaqua-
 versum vere luctuosus, ignotis quoque & incuriosis aliàs
 ejusmodi ingeniorum non sine curâ fuit. Vulgus etiam
 sua tantum alioqui, publicis curis omisissis, agere suerum,
 per fora, circulos, trivias, tabernas, constrinas, convivias de
 ejus excessu locutû est, casumque notissimi ac ob comitatem
 gratissimi hominis indoluit. Hanc miserationem & inte-
 stinum dolorem augebat constans rumor intra biduum
 iteratus, illum ex contagio grassantis luis pestilenti sidere
 afflatum & uno ictu subito cum impetu interceptum esse.
 Tibi verò, Cygne suavissime, obitus, vel deprecandæ aspe-

rioris formulæ causa, abitus contigit optabilis, qualem sibi Solon è Plejadis septenario sapientissimus, & Legislator Atheniensium prudentissimus optasse legitur, testimonio hujus distichi à Cicerone ita versi:

*Mors mea ne careat lacrimis, linguamus amicis
Merorem, ut celebrent funera cum gemitu.*

*Commen-
datio.

Inhumanum & ingratum foret, tam clari, tam docti, tam prudentis & de Germaniâ tam insigniter meriti viri memoriam incuriosâ nostrorum oblivione sepelire, nec vitam mortui hominis in memoria vivorum æternâ reponere. Et Opitius quidem noster medio floridæ ætatis spatio nobis ereptus est, veruntamen si non annos, sed raras virtutes, rara in patriam, in literas, in totum hoc seculum merita, rara fortunæ patrocinantis munera, gloriamque, cui & vivus interfuit, & mortuus eadem florere nunquam desinet, rectè computaverimus, longissimum illum dicemus peregisse ævum. Nam cum ille vera bona, quæ in virtutibus sita sunt, summâ animi vi, ignei & volucris ingenii vigore, continuæ industriæ contentione, eâ perfectione, quæ non nisi cœlestibus mentibus contingit, sibi comparavisset: quid amplius suo pullo, tot honorum, titulorum à Cæsare, Regibus, Principibus, toto literarii orbis unanimi consensu & judicio collatorum præmiis exornato, fortuna adstruere potuisset? Hoc etiam in parte felicitatis defunctis habuit, quòd eum non paupertas, Germana illa bonæ mentis soror & communis poetarum imprimis morbus afflaverit, sed præter alia officia & functiones poësis etiam ipsi apud magnates tanta munera pepererit, ut etiamsi nimis opibus non inhiaret, ex tamen pro conditione solitarii hominis, satis speciosæ ipsi contingerent. Noster enim Germaniæ Virgilius & Ronsardus à

sois

suis Evergetis & Mæcenatibus idem expertus est, quod
Bellajus, Ronfardus, 2. Septimius Florens, Auratus, Pybra-
chius à Carolo IX. Gallix Rege, qui hos suarum laudum
 præcones in sinu fovit. Cujus aliàs facetum dictum anno-
 tatum est, cum illud subinde in ore haberet, Poetas instar
 generosorum equorum alendos, non faginandos esse: in-
 telligens eos necessario sumtu excitandos, ut spiritu ac ani-
 mo ad carmen exsiliarent, non ut prodigã liberalitate fero-
 cirent & luxuriarent. Beatum etiam nostrum dicimus,
 quod dignitate vigente, famã florente, salvis rebus suis ac
 studiis, è portu illo Gedanensi, cui se, quo naufragii metui
 ac altissimo civilium fluctuum æturi fortunas suas subdu-
 ceret, credidisse videtur, in cœlestem, tutum, securum, tran-
 quillum, ac omni parte beatissimum portum secesserit. Ac
 ficut pacis bonum inæstimabile, sub ortum melioris seculi
 votis & suspiriis diu optavit: ita festinatæ mortis grande so-
 latium tulit, tempestates istas effugisse. Vana igitur, im-
 mò superstitiosa foret religio, & pietas magis officiosa,
 quam generosa, infirmo desiderio, mollibus lacrumis,
 muliebribus lamentis velle perfungi: cum contemplatio
 virtutum Opitianarum, quas neque lugeri, neque plangi fas
 aut pium est, impetrare potius id à nobis debeat, ut illi
 Beatitudinem suam gratulemur. Credite, Auditores
 splendidissimi, divinam & cœlo receptam Opitii animam,
 si res humanas despiciere posset, cum Rudio illo vate nos
 esse allocuturam:

Nemo me lacrumis decoret, nec funera fletu

Faxit. Cur? volito vivu' per ora virum.

* Admiratione ipsum, æmulatione, imitatione veneremur, * *Adhortatio*
 honestemus, æquemus. Nondum planè neque effœta est
 natura, neque cœlum fausto fidere ingenia producere,
 H 3 desuetum,

desuetum, neque omnis literatura emortua: sed multa ingenia, quæ jam in hac seculi infidelitate in occulto latent, melioribus temporibus se reservant: Enitimini exemplo Opitii instar echini se contra fluctus marinos erigentis, qui tot Constantiæ exemplis firmatus inter medios belli fluctus, inter arma & extremas fortis minas emerfit, & calamitatis publicæ occasione insigniora virtutis suæ specimina exhibuit, quàm sine hac gravissimâ adversariâ forte potuisset. Prodire crescentis famæ surculi, spes seculi & posteritatis illustres, *Flemminge, Conrade, Ceceo, Tscherningi*; Opitius nobilissimus ille in bonæ mentis studio præcursor & decursor vobis lampadem tradit: Opitius ille olor cygnæâ voce sua justam vobis canendi materiâ reliquit, & vos fore sibi similes aut pares auguratus, vaticinatus est. Et tu, ô mea juventus, ad hoc exemplû, quod ita cœlo tolli audis, te compone; ejus virtutes, scripta, dicta, & facta, nævis præteritis, quibus nec ille humanitatis infirmitate exfors erat, ad imitandum tibi propone: si quid in scriptis ejus, prosis, vorsis, Latinis, germanicis, legeris, observaveris, in memoriam ad usum futurum ceu fidissimam custodiam reponere. Quod si omnes quisque suo ordine, suo loco, omnia Opitii scripta, dicta, facta, gesta, revolverimus, ac formam figuramque mentis ex illis æternæ, non materia auri, æris, marmoris, aut artificio quopiam humano, sed modulo ingenii ac animi expresserimus: corpusculi ejus exilis & vultus suppallidi, sed decentis tamen & benè compositi, quod olim augustæ & jam divinæ animæ angustum præbebat domicilium conspiciendi desiderium facile moliverimus. * *Quanquam & forma ejus ære ad vivum expressa, cui Barthius distichon hoc subscripsit:*

*Talis, Lector, erat facie Phœbeia Siren,
Germani Princeps Carminis OPITIUS.*

* *Vultus.*

* *Cæ-*

* Cæterum tamen Opitius, ut alterum ex se Opitium, celi ** Calibatus*
 genuinam sui ingenio & mente effigiem, orbi daret, accedentibus insuper tot amicorum flagitationibus & hortationibus assiduis, ad matrimonium contrahendum consilia aliquoties inclinavit: tamen sive sorte nascendi, sive aspectu temporum, sive metu, ne sibi dissimilem, fato quodam optimorum virorum in educandis liberis frequenti, creaturam, aut inutile aut etiam damnosum terræ pondus gigneret, sive quod nollet necessarium illud malum, uti uxorem Cato appellat, præ liberâ aliquâ & gratâ compede, cœlebs mortuus est, Epaminondæ quasi exemplum secutus, quod melius patriæ consulere se aiebat, quod nullos liberos relinqueret, quam *Pelopidam*, quod filium infamiae stigmatē notatum genuerat. * Neque tamen planè stirpis exors obit, Nam ut idem ** Opera duo*
 incomparabilis Thebanorum Dux Leuctricam pugnam ex *præcipua.*
 se natam & superstitem, velut immortalem filiam relinquere se aiebat: ita Opitius verè gloriari poterat, patriæ se suæ duas immortales filias genuisse: alteram Germanicam poësin, à se solo genitam, à tot hæctenus procis petitam, tot ab æmulis & rivalibus invisam, tot denegatam, soli alicui Opitio novo aut ejus proximo, destinatam: alteram Daciam, Romano cultu, lingua & mente indutam, maturam annis, & ut ita dicam, nubile, parente suo orbam, cui tutorem & Curatorem sibi elegit *Nislerum*, qui ipsam pro paterno amore posteritati perpetuam ac propriam dicabit. Quicquid itaque in Opitio amavimus suspeximus, extulimus, admirati sumus, manet mansurumque est in oculis, auribus ac animis Germaniæ in profundâ æternitate temporum famam rerum. Beatissimum hominem prædicamus Opitium, qui non ut alii præstantes plerique viri, vel tantum legenda scripsit, vel scribenda fecit, sed utrumque cum admiratione Seculi præstitit atque ambidexter posteritati in exemplum propositus superstes erit.

Lite-

*Literæ quædam Opitii familiares ad
Christoph. Colerum.*

S. P. D.

PRidie Tuas accepi, *Colere* præstantissime, cum jam ad Ampliss. *Lingelsheimium* & *Sebizium* nostrum perscripseram. Hujus parens Vir Nobilissimus obvius heri in foro mihi factus, consultum tibi ex animo mecum vellet, & de modo tua studia juvandi seriò ac cum curâ cogitabit. Nunc quidem unde desiderio tuo satisfieri possit, nihil novimus. *Venatori* de statu hoc gratulor. Diu exoptavi, ut eruditionem suam peregrinatiuncula etiam aliqua, quoniam his moribus ac judiciis hodiè vivitur, exornaret. Erit tamen & sic mei non immemor, & tu hominem monebis, ne & literis & *Grutero* carere me diutius patiatur. Si Dn. *Lingelsheimius* suis me dignabitur, sanè gaudebo, si negotia obstabunt, interea tu de statu ejus ad me perscribes. Scire item velim, quid tota domus Ejus, quid liberi faciant. Item quomodo cum valetudine Cl. Dn. *Berneggeri* agatur, est enim inter Antesignanos meorum amicorum. De *Zinggrasso* nihil hæctenus audivi. Quid mecum futurum sit, incertus sum &c. Vale, mi *Colere*, & sequentem annum felicibus auspiciis ac successu rerum optimo cum amicis, qui apud vos sunt, aggredere. Vratislaviæ ex Regiâ, ipsis Cal. Jan. 1629.

T,

OPITIUS.

S. P.

CAve credas, *Colere* Præstantiss. oblivisci me tui posse unquam. Unicam à te, seriò loquar, epistolam accepi, cui, quod non respondi, status vitæ meæ obstitit, cum semper

per aut in Aulis, aut in itinere, aut in castris etiam versatus
 sim. Nunc cum paulò majus otium suppetat, prius silen-
 tium crebrioribus resarciam. De Poëmatibus tuis Catalo-
 gus Francofurtensis indicavit. Gratulor Patriæ ob doctis-
 simam hanc prolem, & tibi quoque rectâ viâ ad famam
 tendenti. Macte hoc animo, nos Tibi lampada libenter
 trademus. At Tu salvere jubes meam JUSTINAM, qua-
 si conjugio libertatem hanc addixerim. Optas etiam ipsi
 felicem partum, veluti de illa loquereris, cujus mentio fit
 in Inscriptione Hispanica.

SUM. EGO. JUSTINA.

UXOR FUTURA. FIUNT. ET. HÆC.

LIBENTER. &c.

Hostibus talem. Ita me amet, quam non odi, & tu conti-
 nentiæ meæ & castitati injuriam facis. Amicos salutabo.
Isleram non novi. Nam carmen Ejus notæ non malæ ad-
 ditum fuit libello meo me incio. Patriam nostram pestis
 denuò affligit; itaque parens meus, qui aliàs omnibus mo-
 dis retinere me domi suæ cupit, venire ad se nunc vetat.
 Sed instat bruma, cujus rigor, ut spero, morbi vires extin-
 guet. Vale mi Ornatissime Colere, cum *Wesselio* nostro, cu-
 jus his diebus inter me, *Kirchnerum*, & *Teubnerum* sanè opti-
 ma facta fuit mentio. Utinam ejus studiis possem prod-
 esse. Vale iterum. Vratislaviæ ex Museo meo A.
 1626. 20. Nov.

Tuus omni studio et fide

MARTINUS OPITIUS.

S. P. D. Præst. Colere.

REddita sunt mihi literæ vestræ, de quibus, uti & de car-
 minibus elegantissimis gratias ago. Inscriptiones, quas
 decus illud Litterarum *Berneggerus* petiit, ad vos misi, ut
 in Galliam unâ cum aliis transvehantur. Inter Schedas

Gruteri alterum earundem Inscriptionum exemplar erit, quod *Venator* noster penes se retinuit, cum hoc ex adversariis meis excerptum sit accuratius. Cæterum quod de tranquillitate studiorum mihi gratularis, non immerito hoc facis, cum otio hæctenus fruar satis abundanti. Sed ea nunc ingruit temporum conditio, quæ Coloniæ mutare me aliosque procul dubio jubebit. Ob parentes nostros ac necessitudines non mediocri in metu constitutus sum, &c. Orandus Deus est, ut constantiæ nobis consilia cœlicus suggerat. De virtute sibi agnatâ & robore animi gloriari vanissimum est: & plerumque ii, qui secundo adhuc tempore paratragœdiari audent, viresque suas jactare, ubi ad rem ventum est, desertorum agmen ducunt, &c. Antiquum semper placuit, nunc etiam perplacet. Omne solum forti patria est. Vale juvenis doctissime & suavissime. Sodalem nostrum *Venatorem* urge, ut respondeat. Vrat. ex Regiâ
 W. Cal. Dec. 1628.

T.

M. OPITIUS.

S. P. D.

Jure equidem *Colere* Cl. de silentio meo conqueri posses, si eo otio frui hæctenus datum mihi fuisset, quod nunc demum bonis auspiciis nactus sum. Vratilaviæ vix fui, nuper admodum huc reversus. Faciam in posterum, ut sedulitatem videas majorem. De statu meo Pragâ nuper ad Literarum illud Columen *Berneggerum* scripsi. Clarissimum senem *Gruterum* ad plures abiisse triste auditu fuit. Vergunt sensim literæ ad barbariem, & Lomina studiorum, quæ supersunt, tam rara sunt, ut obrui hac bellorum occasione nisi vel exiguo possint. Scire aveo, an aliquid constituerit vir summus de iis rebus, quas ineditas reliquit. Inprimis

nis magnâ Reip. literariâ jacturâ periret ea pars Inscri-
 ptionum, quam ab annis plurimis ingenti cum labore con-
 quisiverat. Dicitur non potest, quantum hæc Epigrammata
 antiquitatis historiam illustrent. Itaque videndum est e-
 tiam atque etiam, quomodo reddi possit Luci Thesaurus
 incomparabilis. De *Kirchneri* Epicediis iterum aurem vel-
 lo; nihil enim scribam in ejus memoriam, nisi vestra car-
 mina prius accepero. Germanica Tua Poëmatia recrea-
 runt hunc animum mediocriter: iis autem universis, quæ
 editurus es, propitios lectores opto. Quod verò judicia
 imperitorum timeas, non est: latratus ejusmodi facile per-
 eunt, vivida verò laus & gloria solidiorem sibi quærit fun-
 dum, quam ut everti possit. Ego earum nugarum, quas
 Heidelbergæ & alibi excogitaveram, pretium nunc quo-
 que hic fero. Omnes enim ædes, omnes plateæ cantun-
 culis meis perstrepunt, quæ in compitis quoque uno alte-
 roque obulo venduntur. Vivus intersum meæ famæ, si di-
 is placet, & puellarum animos ac ancillas lepidus scilicet
 Suaviludius oblecto. Nunc ut ab his annorum deliciis re-
 misi, ita tamen juvat præteritorum reminisci. &c. Vale, Mi
 optime, & amicis sine Colere. Vrat, Prid. Cal. Mart. 1628.

T.

OPITIUS.

* * Mihi tempus omne in negotiis perit, quæ aut ab
 omnibus, aut saltem ab iis studiis averfa sunt, quibus condi-
 mentum humanæ vitæ, gloria & honos apud posteritatem
 quæritur. Sed tempore tam periculoso famem doctrinæ
 omnis ac rerum bonarum fastidienti quævis conditio vi-
 vendi bona est, dummodo honesta. Vale.

Tuus, ex animo

M. OPITIUS.

I 2

S. P. D.

S. P. D. Præst. Colere.

GRatias Tibi habeo de primo Libro *Grotiano*, Reliquos ut
& ipsos statim transmittas, iterum iterumq; precor, ac, si
hoc pateris, moneo. Rediit enim Viennâ Meus, qui mo-
ram omnem mihi imputabit, si diutius negotium hoc lite-
rarium protelabitur. Legam, quantum per has aula nostræ
molestias licuerit, tuam versionem, quanquam arbitro me
vix egeas. Ubique videndum, quid equidem sensus ac
mens Auctoris, sed tamen & quid Linguæ nostræ genius
requirat, nec anxie omnibus inhærendum. Id quod *Gro-
tium* velle ex literis ejus perspicio, quibus, quas heri proli-
xas accepi, hæc inerant: Librorum nostrorum pro Veri-
tate Religionis Christianæ, quod à scriptore est, non mere-
tur tantum Interpretem; de ipso argumento idem dicere
sine impietate non possim. Sed tamen hic quoque memi-
neris, suadeo, Liberum Te esse, nec ita alligatum præeunti-
bus verbis, ut non liceat res easdem melius tibi dicere. Hæc
& alia vir magnus valde amicè. Ejus silvam ad *Tbuani* Fi-
lium ab Amanuensi Ejus descriptam, si vis, indica: nactus
enim sum & ipse. Vale Amicorum optime. E Museo
sub meridiem ferè noctis, & oculis vix conniventibus. 9.
Maj. 1631.

T.

MARTINUS OPITIUS.

S. P. D. Præst. Colere.

QUanquam otio satis abundem, subterfugere tamen ne-
gotia Patroni adeò non possum, ut non interdum ab
ipso à Musis avellar. Et Tuas quidem, interea dom a-
pud Principem *Henricum Wenceslaum* hæsi, accepisse me
scito, multò illas gratisimas plenasque rerum scitu digna-
rum. Gravissimos in Rupellam *Grotii* versus Princeps ille,

una

unâ cum Mæcenatè meo, oprimo etiâ horûm studiorûm
 censore, miris extulère laudibus, adeoque typis, ut apud
 nos describi pateret, voluerunt. Magni Viri literas ad
 me incerto itineri rectè tradere noluit; gratum tamen erit,
 si iis perfractis descriptum exemplar ad me statim miseris,
 ipsas autem tecum retinueris, donec felicibus auspiciis ve-
 nire ad nos possis. Amplissimum summumque Virum
Lingelshemium, & Statorem Literarum fugientium *Berneggerum*
 de responso simul amicè monebis. Uti crebriori-
 bus meis molestus esse illis nolim, ita sufficit mihi vel raris-
 simas ab illis accipere, cum & meliores horas nostri causa
 perire nolim, & de amore constantissimo benevolentiaque
 eorum non dubitem. A Venatore nostro neque *Gruterus*,
 neque ullæ apparent literæ, ita Argentorati reliquisse viden-
 tur, quicquid amoris in me fuit. Stauromachiam *Tauri-
ni* si reperire poteris, ea excerpes, quæ ille de Dacia in il-
 lum Librum, qui hæctenus oculos meos fugit, congestisse
 fertur. Scire velim, an & Arabs *Geographus*, quem penes
 Cl. *Berneggerum* esse spero, horum locorum meminerit.
 Si quid auxilii inde est, diligentiam tuam ut adhibeas, et-
 iam atque etiam peto. Neque *Scylacem* Græcum Geo-
 graphum vidi. Magnoperè me torquet penuria opti-
 morum librorum. Quid, quod *Grotii* Apologia, jam du-
 dum edita, nondum adhuc mihi & ipsa lecta sit. Beave-
 ris me, si sarcinas tuas hoc libro onustiores reddideris. Eius
 de Christiana Religione Libros Suibusii in hibernis legen-
 dos mihi exhibuit *Mart. N. Lucianum* an *Salmasius* dederit,
 adjice. Musæ Lutetiam a fugisse prorsus videntur. Hæc
 de Libris. Parens meus exul hæctenus superioribus diebus
 hic fuit, cui Ego, quod nemini adhuc in tota provinciâ
 factum est, liberam domi habitandi facultatem ad menses

sex intercessione Ill. Bûrggravii impetravi; quibus elapsis
 alios iterum sex, rursusque alios petam, ut bonis divendi-
 tis rectius consulere, & rebus suis familiæque possit. His
 moribus apud nos vivitur. Spondere tamen & mihi ipsi
 nihil certi possum, licet de pedum via nondum metuam.
 Salveat Nobiliss. noster *Sebizius*. Vale, mi *Colere* 1629.

T.

M. OPITIUS.

NICOLAUS HENELIUS *in sermone quodam,*
quem subjunxit Carmini sibi ab Opitio paulò ante
obitum transmisso:

HÆc ad me scripsit Vir summus, & in tantum laudandus,
 quantum virtus & meliores literæ, cum primis que Poe-
 sis germana, in qua parem hactenus adeò habuit neminem,
 ut Phœnix Vatum Teutonicorum meritissimo suo passim
 audierit, intelligi possunt. *Martinus Opitius* Regis Poloniae
 Secretarius & Historiographus, Princ. Ligu. à Consiliis &
 Officiis.

Paulò pòst: Nemo, in cujus pectore probitas, candor,
 Φιλαλήθεια & gratus animus, negaverit, quin gravissimam
 Resp. literaria in Opitii obitu jacturam fecerit, eò quidem
 magis dolendam, si, quod abominor, DACIAM Ejus an-
 tiquam, & quæ alia suorum pignorum ἀνέδοτα reliquit,
 ad profanas aut ineruditas manus delabi contingat. Sed
 non deerunt fortè *Buchneri*, *Nasleri*, *Venatores*, qui in cele-
 brandis Beati Manibus vires suas excutient, quodque
 μακαρίτης noster, Mel illud nuper Musarum, Medulla
 Charitum, Flos ingeniorum aliis præstitit, eodem ipsum
 dignabuntur officio pietatis. Nos non alio desiderio illum
 lugemus, quam Decus & Ornamentum Patriæ ac seculi.

Cla.

Clarissimo & Præstantissimo Viro

DN. CHRISTOPHORO COLERO

*in Gymnasio Elifabetano Vratislaviae Historiarum
& Poeseos Professore, Laudatissimo Domino &
Amico Colendo,
Breslam.*

In Obitum Viri æterna fama Martini Opitii.

TEnè etiam, miraculum Hominis, Parca improba, OPITII,
Demetit, atque Opicis diu caput occulit umbris;
Donaque tecum auferit, mentis vivacia dona,
Queis obscurabas aliorum plurima dona;
Stellarum veluti præstringit lumina solis
Clarior, ab Eoi cum profilit æquoris undâ.
Teutona Te tellus merito mactabit honore,
Dum proprias rapido lymfas confuderit Istro
Indignans Caroli fossas Alimannus, & altam
Vertice Marmaricus cœlum pulsaverit Atlas.
Te Cæi perpes soror Enceladique per orbem
Rite vehet passim solvi. metuentibus alis;
Muspipotensque tuas sine fine SILESIA Laudes
Ore canet memori; Te Teutona vindice Lingua
Quod caput extulerit, palmæ que potenter honores
Læta ferat, laudis que suæ pomœria tendat,
Et quâ Sol roseos extollit gurgite currus,
Hesperias & quâ fessus descendit in undas.
Linguae idioma suæ celebret gens Romula: laudet
Linguae idioma suæ facundaque munera vocis,
Gallus, & Hispanus lauto se nomine jactet:
Non tamen his fasces submittit Teutonis ora,
Sed quoque sublimem cœli se ad sidera tollit,

Dum

Dd̄m præfers signum immortalis OPITIUS artis.
 Parca sed heu! secuit Tibi, OPITI, stamina vitæ,
 Pro thalomoque ferox struxit ferale feretrum.
 Hinc catus Aonidum chorus & vocalis Apollo,
 Et quot ubique litant Musis, tua nomina miscent
 DIS superis, laudes & ad astra micantia tollunt;
 Atque tuæ mortis fatum, illætabile fatum
 Deplorant. Præter reliquos COLERUS obumbrat,
 COLERUS pariter GERMANÆ mysta loquelæ,
 Taxo ferali crines, & pectora plangit,
 Atque modis querulis cantat lacrimabile carmen;
 Quale sub arboreâ modulatur Daulias umbrâ,
 Pignora cui nidô detraxit callidus auceps.
 Salve supremum, vindex ò inclyte Linguae
 Teutonicæ, sæcli decus immortale, mei que
 Cordis amor, salve! semper Tua gloria vivet
 Albis & Odera aquas torto dum vertice volvent.

2.

Te planctû nemo decoret, neque laudet, OPITI!
 Plausus, non planctus te tumuluraque decent.
 Qui cupit ire tuam in laudem, velut Icarus, alto
 Mergitur elogii naufragus amne tui.
 Nam numero & cumulo laudum omnigeno omnia vincis,
 Quæ vatum numeris ora diserta canunt.

3.

Magnum GERMANÆ GENTIS vis dicere HO-
 MERUM!
 Nomina OPITIADEN, nostræ sic gentis HOMERUM
 Dixti, qui solus tuus est, Germania, Phœnix!

En! Clarissime Domine Colere, Amice carissime exiguum
 & levidensẽ affectus mei monumentum erga Opi-
 tium

tium nostrum, quem verè miraculum Orbis terræ dixerimus. Sincero hominem amore complexus sum, credo & alios fecisse idem, quibus quidem cor sapit. Sed fuit eheu! delictum nostrum; evanuit gloria nostra; suosque clausit oculos ille Musarum Charitumque Ocellus unicus. Tu, mi Amice, quicquid passim accentum à Cygnis Muscis τῷ μαναδίῳ fuerit, ad me exemplar destina, occasione commodâ. Estne verò Tibi notus D. *Andreas Langius*, JC. ille eminentissimus? Binis me ad se hac transiens invitavit vicibus, & nomen ipsius planè mihi exciderat cum essem cum ipso, sed postea cum excuterem Libellos meos, deprehendi; novisse nos inter nos in Academia Salana, quâ in tunc temporis versabantur pariter D. *Henelius* & *Bilizerus*, nomina illa magna & illustria. Officiosam per te salutē D. *Langio* nuncio & amorem, ejusque memoria semper grata est futura, donec lucis hujus usura frui mihi dabitur. Antehac, cum Argentina adhuc te foveret, carmen Tibi volenti transmisit; illius exemplar quæso ad me remitte, nec enim tū temporis descriptum retinui. Domino Majori Rectori vestro, per salutis apprecationem me insinues velim, ut & Dn. *Schvvarzbachio*, sique alii ibi sunt benè mihi cupientes. Amemus nos mutuo, mi suavissime Colere; de me spondeo id facturum, donec lumen vitale videbo. Ita Te hac mente DEI omnipotentis etiam atque etiam commendo! Gothæ 7. Febr. Anno clō CXL.

Goldastus noster & ipse ad plures abiit.

Tuus intimo affectu

JOHANNES WEIZIUS.

Epigramma Valentini Sanstlebi.

INumeros annos Phœnicem vivere dicunt,
Vnica totius quod sit & orbis avis.

K

Si

Si quid inest fidei dictis, ut inesse putamus,
 Credamus: si non; ficta videtur avis.
 Sed sit ficta: aliquid veri in se continet ales:
 Scilicet in fictis vera latere solent.
 Phoenix rara avis est, rarum quid & indicat inde,
 Secula Phœnicem quæque tulere suam.
 Græcorum quondam fuit ingeniosus Homerus
 Phœnix, Ausoniae Flaccus, itemque Maro.
 Gallis Ronfardus, Batavis est Heinſius: omnes
 Carminibus Linguas excoluere suas.
 Teutonia ergo parens aliàs fecunda Virorum
 Doctorum, sterilis ne videatur eis:
 Martinum Opitium Phœnicem, Slesia, tandem
 Teutonicæ tandem, tuque Bolesla dabas.
 Sed cur in cineres redigi vult hicce sepultus
 Dantisci? ut pullis esset in Orbe locus.
 Tumulus *Opitii* auctore *Elia Majore* El. F.
 Quis jacet hoc tumulo? Martinus Opitius ille.
 Qui posuit? Charitum Pieridumque dolor.
 Quæ tumulum mulier servas? Germana Poesis.
 Pectora quid tundis, quid lacerasque genas?
 Hic mea Lux, mea vita fuit, meus ignis; & isthunc
 Novi, ceu matrem nosse puella solet.
 Quid pauci, qui te retinent? ne condar iisdem
 Sedibus, hi faciunt injiciuntque manus.
 Quæ furtim dant verba? minantur se fore junctim,
 Ante mihi solus quod meus ignis erat.

F I N I S.

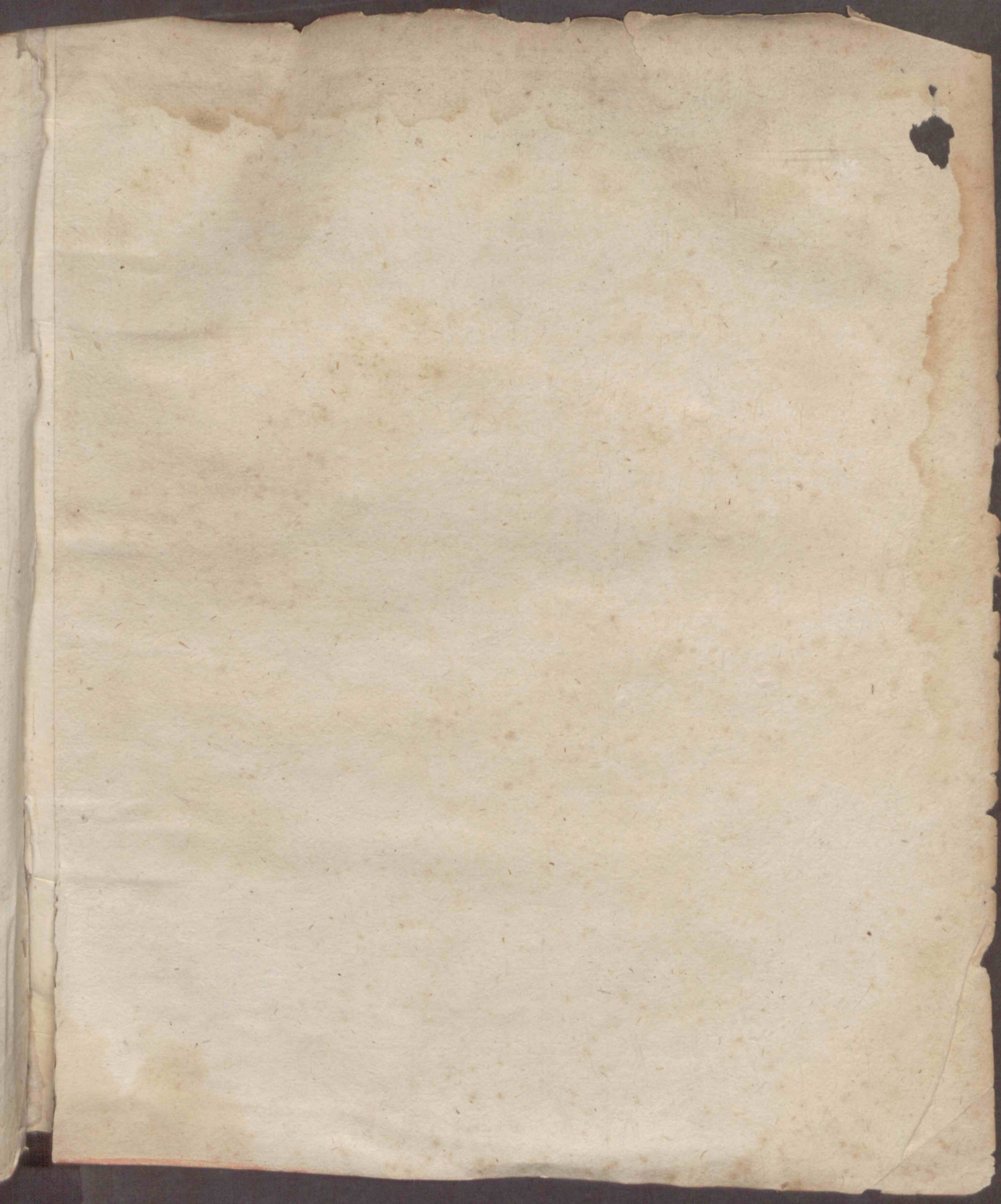
Lectori Benevole.

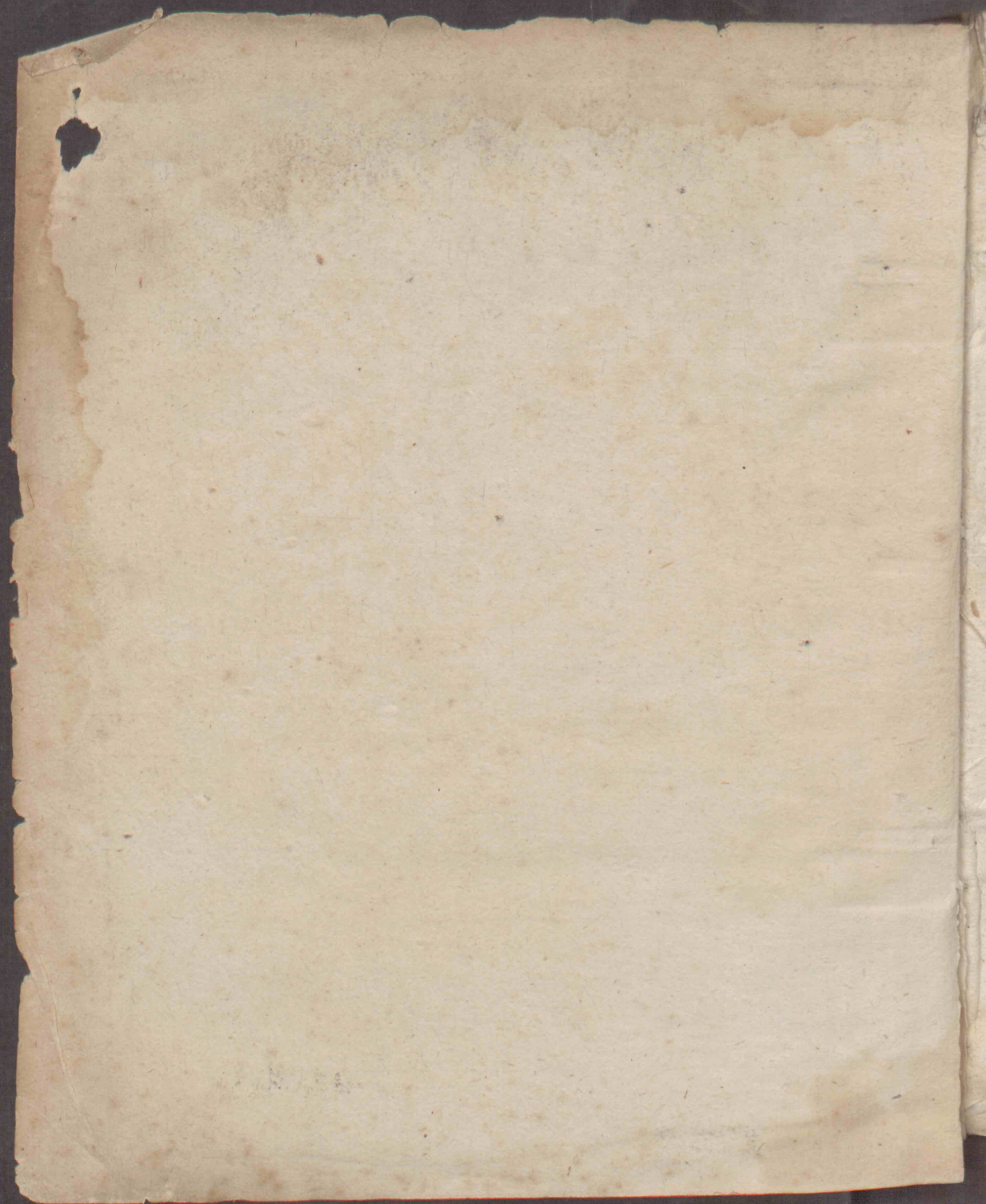
Quam ante septennium ipse Auctor, nisi præmatura mors hæc & alia ejus consilia turbasset, erudito orbi communicare laborabat, Martini Opitii memoriam, eam à manu discipuli nunc accipis, Lector Benevole. Pietas in Præceptorem, ut alia rationum momenta intacta relinquam, suavit, ut curam hæc suscipere, quæ si mihi parùm gloriosa est, quid refert? modò aliis fructuosa sit. Poteram id temporis disputationi coacervandæ aut carmini elaborando impendere, eoque labore, quod communiter evenire solet, nescio quam ingenii gloriam ostentare. Sed malo conscius meæ imbecillitatis, si otii ratio danda est, aliorum feliciores æquè ac conducibiliores operas qualicunque industriâ adjuvare, quàm misellam scripturientium familiam foetu minus ingenioso & utili augere. Optasset ut ultimam manum scriptioni huic imposuisset Auctor: cum verò inter ipsas omnia sua opera accuratius revidendi cogitationes vitæ usuram deponere jussus fuerit, factum est ut aliis supplendi curam reliquerit. Quam adjutus opè viri, cujus nomen mihi venerabile est, exequi conatus sum, veniam eò faciliorem sperans, quo laudabilis est magnorum virorum cineres colere. Quæ orationi subjuncta sunt, pari gratiâ accipiet Lector, quem valere velim & rem suam gerere quàm felicissimè.

*Index Heroum & Virorum Doctorum, quorum
in hoc Panegyrico fit mentio.*

A.		Abraham Bibranus	32
Jacobus Aneforgius	37.46	Hieronymus Bignonius	52
Jacobus Arminius	31	Joh. Henricus Bocclerus	47
Jacobus Auratus	61	Gödinus } de Boleslavia	17
B.		Nicolaus } de Boleslavia	
Caspar Barlaeus	30	Petrus	
Caspar Barthius	28.47	Brissacus Dux Gallorum	42
Dominicus Baudius	30	Georgius Buchananus	42
Bellajus	61	Augustus Buchnerus	14.36.44.45
Joachimus Bergius	16.17	Daniel Bucrerius	24
Matthias Berneggerus	14. 29. 34. 36. 44. 47. 52.	Augerius Gifelinus Busbequius	34
Christophorus Befoldus JC.	29	Burghusius	25
Gabriel Bethlem Princeps Transfyl.	33	C.	
Theodorus Beza	58	Carolus Archidux	38
		Carolus V. Imperat.	48
)(2	Caro-

Carolus IX. Gallia R.	61 Bartholomæus	} Hanewaldi 17	Preaffius Coss. Thorun.	58	
Cepco	62 Paulus		Pybrachius	61	
Johannes Christianus Dux 54.56	Simon		R.		
Alphonfus Ciacconius Cardina-	Daniel Heinſius	14.30.31.44	Raphael Comes Lesnenſis	57	
nalis Hiſp.	35 Nicolaus Henelius	14.24.44	Reuberus	28	
Cirenbergius Conſul Gedan.	57 Henricus Dux Sil.		15 Richelius	52	
Nicolaus Cifraerus JC.	28 Martinus Hilwigius	18.20	Carolus Riemius JC.	17	
Hippolytus à Collibus	28 Joh. ab Heeckelshofen.		23 Nicolaus Rigaltius	44.51	
Caspar Conradus	24.33.62 Iſrael Hoppius Conſul Elbin-		Ronſardus	36.60.61	
D.	genſis		58 Roſinus	15	
Gerhardus Dänhofius Aulæ Po-	Frid. Hortlederus	47	Marra Rothmäna Opitii Mater	18	
lonicæ Mareſchallus	55.56 Franciſcus Hottomannus		51 Rudolphus II. Imp.	19	
Petrus Denaiſius JC.	28 Tobias Hubnerus		37 Georgius Rudolp. Princ.	26.32	
Baro à Dona 38.39.40.41.42.43	I.		Janus Rutgerſius	30	
45.46.48.52.53.54	Junius K.	48	S.		
Caspar Dornavius E.	25 Caſp. Kirchnerus	23.32.37.39.44	Claudius Salmaſius	44.51	
Daniel Eremita	37 L.		Thomas Samofcius Joh. Fr.	57	
Evenius F.	28 Langus		15 Scaliger	30.50.51	
Ferdinand 2. Imp.	32.48 Thomas Lanſius		29 Schonachius	25	
Paulus Flemmingius	62 Joh. Ieunclavius		34 Schawerus	18	
Q. Septimius Florens	61 Georg. Michael Lingelshemius		Petrus Scriverius	25.30	
Franciſcus I. Gall. R.	48 Conſil. Palat. 27.36.47.48.52		Tobias Scultetus de Schwa-		
Marquardus Frcherus	28 Juſtus Lipſius	30	nensee	25	
Johannes Freinshemius	47 Ambroſius Lobwaſſerus		58 Henricus	17	
Fridericus III. Imperator	17 Logus		15 Jacobus } Senfftlebii	17	
Fridericus IV. Elector	27 Ludovicus Anhaltinus		37 Valentinus	21.22	
G.	D. Martinus Lutherus		12 Johannes Seuſſius	37.46	
Gandimela	36.58 M.		Sigifmund III. Svcc. R.	57	
Janus Gebhardus	28 Clemens Marottus		58 Sleidanus	29	
Salomon	Paulus Meliſſius		28 Sturmius	48	
Jeremias } Geſneri	18.20 Paulus Merula		30 T.		
Andreas Geiſlerus	26.32 M. Antonius Muretus		57 Dan. Tilenus	44.51	
Martinus Gerſtmannus	16 N.		Franciſc. Thuanus Jac. Fr.	51	
Sebaſtianus Gerſtmannus	17.18 Nigrinus Theol. Helv.	55.56	Andr. Tſcherningius	62	
Melchior Heimenfeldius Gol-	daſtus	47 Bernh. Guil. Nüſlerus	23.26.32.	38 Turnebus	28
Jofias Glaſerus	47 44.45.63. O.		Balthaſar Venator	28.36.45	
Hugo } Grotii	Chriſtophorus		21 Vladislaus IV. Rex Pol.	55	
Cornelius } Grotii	Sebaſtianus	} Opitii	18.21 Joh. Gerhard Voſſius	30	
Pater 14.34.44.49.50.51.57			P.	Urſius	15.28
Filius	51 Gorhofr. Pacius		28 VV.		
Grotia Filia	51 Joh. Phil. Pareus	28.47	Joh. VVeizius	47	
Grünradius	27 Pechmarinus	43	Diet. VVerderus	38	
Janus Gruterus 26. 27.34.44	Philippus Melanchthon	15	X.		
H.	Pius II. Pontifex, Rom.	17	Xylander	28	
Henricus Albertus Hamilton	Poſthius Poeta & Archiater Pala-		Z.		
Danus	28 tinus	35	Zinggrefius	28.36	

189

kant. druk.

2

